

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre
Egy hónapra
Külföldön:
Egy évre
Egy hónapra
HIRDETÉSEK:
Havonta
Nyitólár sora 50 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, január 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Különvélemény.
- Arad szeméjte.
- A radnai főbíró jelentése.
- Arad számokban.
- A főispán beteg.
- Zichy Jenő parasztjal.
- Kifosztott kereskedő.
- A szerb trónválság.
- A László — Szabó Ugy.
- Az Irótársaság zsurja.
- A bünbánó delegátus.
- Schratt Katalint pörlik.
- Szerelem és betegség.
- A cottillon föltámadása.
- Tárca: A mintaférj. Irta: Zaza.
- Csarnok: Peppa. Irta: P. Kasper Gizi

Különvélemény.

Arad, január 4

Szerkesztő ur, —
a legkegyetlenebb dolgok közé tartozik, ha valakit édes álmából fölzavarunk s ha valakit illuzióiból ridegen kiábrándítunk. Az embereknek szenvedélyük, hogy álmódjanak, ábrándokat öleljenek át és hogy fussanak a szivárvány, az elérhetetlen után. A latin a szálló igék egész sorával mentegeti ezt a gyöngeséget. Egyikben azt mondja: nagy dolgokat csak *akarni* is elég. Mi tehát, ha akarunk, mindjárt nagyot, a legnagyobbat akarjuk. A másik latin közmondás így gördül hexameterre: *ut desint vires, tamen est laudanda voluntas*, — ha nincs is erőnk hozzá, az akarat mindenesetre dicséretet

érdemel. Mi erősen pályázunk erre a di csőségre: akarunk. Az igaz, hogy ez is több a semmittevésnél.

Varjassy Lajos indítványáról szölok, a melyben a harmadik egyetemet reklamálja Arad részére. Nem lenne ambiciózus polgármester, s nem szeretné igazán a hivatását, ha legalább ennyit nem követelne Aradnak. S abban igaza is van neki, hogy Arad egy kocsinnyommal se hátramaradottabb város azoknál, amelyeket eddig a harmadik egyetemre kandidálnak, s a jog szerint bennünket ép úgy megillet az, mint a többit. A dolog gyakorlati része azonban arra tanít, hogy ettől mi talán el is késtünk, de meg a körülmények alakulásánál fogva se bizhatunk e lépés sikerében. Még az akarásban rejlő erőt is kár erre pazarolni; ami pedig az akarat után következik, azt igazán jobb pozitívabb, elérhető dolgokra fordítani.

Aradi embernek talán büni leírni, és én mégis leírom: bizonyos, hogy Arad a harmadik egyetemet nem fogja megkapni. Azon idő alatt, amíg Arad szendergeit, a többi aspiránsok mindegyike szerzett kisebb nagyobb térelőnyt, a melyet most már Aradnak nem lehet „behozni.” Nézzük csak.

Az egyetemre mindenesetre több kilátása van olyan városnak, amelynek már főiskolája van. Pozsonynak van jogakadémiája és evangélikus teológiája, Kassának a jogakadémia mellett katolikus papnevelője, Debrecennek a jogi főiskola

mellett református papnevelője, Temesvárnak katolikus papnevelője. Pozsonynak országos hírv, hatalmas kórháza van, amely szinte nélkülözhetetlen az egyetem orvosi fakultásához. Azután jönnek az anyagi kérdések: Szeged hét millió koronát ajánlott föl arra, hogy az egyetem az övé legyen. Debrecen a nagy református egyházi vagyon révén, szintén a maga erejéből csinálhatja meg az egyetemet. Nem egészen melékes dolog a protektorok kérdése is. Pozsonyt Apponyi Albert, Kassát Andrássy Gyula, Temesvárt Wekerle Sándor, Szegedet Bánffy Dezső protezsálja, s Debrecennek se egészen könnyű sulyu támogatója Thaly Kálmán.

S most nézzük Aradot. Se főiskolája, se nagyobb orvostani intézete, se pénze, se protektora. Mellette a természetes jogán kívül csak az a helyzet szól, hogy ép olyan messze van Budapeستől, mint Kolozsvártól. No, ezért a geográfiai alakulás kedvéért aligaa fogják Pozsonyt mellőzni, a melyek körülbelül bizonyosra megígérték a harmadik egyetemet.

Arad tehát olyasmit kér, olyasmiért vesztegetné az erejét, az esetleg kéznél levő összeköttetéseit, amelyről előre tudhatja, hogy nem kaphatja meg. Igazságtalanság, protekció dolga, hogy így van, — de így van.

Az indítvány berekesztőjében azt mondja Varjassy Lajos, a harmadik egyetemnek, *esetleg* egy műegyetemnek Aradon

A mintaférj.

— Párrészéd. —
Irta: Zaza

Laci, a férj.

Magda, a feleség.

Laci. (Egy divatos kuplét dudolva lép a szobába. Hanyagul ledobja kalapját, felöltőjét, keztyűjét, lehetőleg minden darabot más helyre. Ásit.) Jaj, de unalmas volt ez a mai ülés. Mint ha az egész tisztelt ház álomkórásban szenvedett volna. És az ember kénytelen végig ülni, mert különben azt híresztelik felőle, hogy nem viseli szíven a haza sorsát... Sokszor bizony, terhes ez a honatyaság. Hej, csak ne volna annyi átkozottul csinos asszony a kerületemben! De van. És nekem az a gyöngém, hogy imádom a szép asszonyo at. Imádom! Szegény kis feleségem e miatt már sok keserű könnyet hullatott. O ugyanis öt évi házasságunk dacára sem tud megbarátkozni azzal az eszmével, hogy kívülé más nő is tetszhetik nekem. Pedig ez nagyon természetes. Nem azért nősültem, hogy örökösen a feleségemnek kurizáljak. Szeretem a változatosságot. (A közönséghez): Önöknek bevallom — feltéve, hogy nem árulnak el a feleségemnek — hogy egy édes kis babának csapom a szelet. Micikének hívják és a balletkar egyik csillaga. Nem ismerik Micikét? Kár. Mert igazán csinos kis fruska. Hát még mikor táncol! No akkor valóságos angyal. Szóltam is már a direktorjának, hogy tekintettel fényes tehetségére — vegye ki a karból. Micike ezért

szörnyen hálálkodott és egyetlen, igaz barátjának nevezett. Mindjárt meg is hitt mai estélyére — a születésnapját ünnepli amint mondta — és egy nagyobb bohém-társaság lesz nála. Én pedig nagyon szeretem a bohémeket. Egy születésnap ajándékkal is fogok neki kedveskedni: egy pompás karkötőt vettem a számára. Képelem, milyen öröme lesz a kicsikének. (Ovatosan körülnéz. majd kivieszi zsebéből és gyönyörködve szemléli. Igazán pompás. (Kivülről Magda hangja:) Ugy, hát itthon van a nagyságos ur? Miért nem szólt előbb? (Laci ijedten): Szent ég, a feleségem! Jaj, csak meg ne lássa, no, lenne ez hadd el, hadd! (Gyorsan a felöltője zsebébe csusztatja a tokot, kissé zavartan, köhögve.)

Magda: Nem is tudtam, hogy itthon vagy, ma kissé korábban jöttél haza.

Laci (udvariasan kezét csókol): Amint csak tehetem, sietek az én kis feleségemhez.

Magda: No azt nem mindig mondhatnám.

Laci: Hja, a nagy elfoglaltság...

Magda (közbevág): Örülök, hogy már itthon vagy mert egy kérésem volna.

Laci (szolgálatkészen): Parancsolj édesem.

Magda: A Vigszínházban ma egy pompás darabot adnak... menjünk el.

Laci (zavart ijedtséggel): Ma édesem? Ma? ... Hm... igazán nagyon sajnálom, de ma... ma nem lehet.

Magda: Ugyan már miért ne lehetne?

Laci: Mert... mert (mit is mondjak).

igen, mert ma este fontos értekezletünk lesz a pártkörben. Igen fontos.

Magda: Ugyátszik, neked minden este fontos konferenciáid vannak.

Laci: Oh dehogy, dehogy, csak éppen ma...

Magda: És tegnap, meg tegnapelőtt, meg azelőtt.

Laci (megfogja a kezét): Magdácskám, ne tullozz.

Magda: Ez nem tulzás, hanem valóság. Tegnap a Hungáriába hívtak a Lujzáék vacsorázni és azzal mentetted ki magad, hogy fontos megbeszélni valód van. Tegnapelőtt a Nemzetlibe szerettem volna menni, akkor meg valami ügyvédi összejevetelt hoztál fel ürügyül... és így tovább.

Laci: Hja fiacskám, ez nem megy másképp. Láthatod mennyire igénybe vagyok véve, mint ügyvéd és képviselő.

Magda (közbevág): Én meg örökösen egyedül vagyok! ugy élek, mintha zárdában volnék... Tegnap megígérted, hogy ma szórakozni viszel.

Laci (félre): Igaz, de elfelejtettem). Majd holnap Magduskám, ma teljesen lehetetlen (félre: Mit szólna Micike?)

Magda: Dehogy lehetetlen. Csak nem akarsz sehova sem vinni. Tudom én azt! Jól mondta Lujza, hogy azért hagysz mindig itthon, hogy fel ne nyiljék a szemem. No hát ezennel kinyilatkoztatatom, hogy felnyilt már a szemem.

Laci (meghökkenve): De édesem... biz-

való föllállítása iránt.* Engedelmet, de így nem kér valaki, aki azt akarja, hogy komolyan vételessék. Így csak az kér, aki azt akarja, hogy a száját betömjék. Ha valaki az egyetemet kéri, hogy esetleg a műgyetemmel kárpótolják, — az félt, hogy az egyiket sem kapja meg.

Igenis: kérjük a második műgyetemet. Biztos tudomásom van arról, — s erről Varjassy Lajosnak írott bizonyosságot is mutathatok — hogy a budapesti József-műgyetem tanácsa a közel jövőben foglalkozik a második műgyetem kérdésével. Lehet, hogy azt mondja: ma még nem szükséges, de azt sommiosetre se mondhatja hogy öt, hat, esetleg tíz év múlva nem lesz szükséges. Mikor pedig ezzel az ügygel az illetékes körök foglalkozni kezdenek, akkor már kell, hogy köztudomásra jusson s az előtérben álljon Aradnak természetesen igénye a második műgyetemre. Kérjük az ipari főiskolát, amelyet a kereskedelmi és iparkamara fölterjesztésére minden indokolás nélkül tagadtak meg. Ezeket kérnünk, követelnünk kell, mert ezekre a helyzet alakulása jogosít bennünket, s amelyeknél — legalább eddig — komoly riválisok nélkül állunk. De hogy miért vesszen a mi erőltet hangunk a harmadik egyetemért ábítózó városok kórusába, — ennek én nem tudom az okát fölfedezni.

Akik komolyan hisznek abban, hogy Aradnak ölébe hull a harmadik egyetem, mindenesetre tiszteletreméltó optimisták és bocsássák meg, hogy ábrándjaikból föl akarom őket zavarni. Akik ellenben azt tartják, hogy a legnagyobbat kell a kormánytól kérni, hogy az ember valami kisebbet kaphasson, azok viszont bocsássák meg az én naivitásomat, hogy ennek az eljárásnak mikéntjét mindjárt nem látom át. En mindenesetre helyesebbnek és a célra hamarabb vezetőnek tartom: azt kérni, amit akarunk, azt, amit elérhetőnek látunk, azt, amihez jogunk van és — úgy, hogy komolyan is vegyék.

Egy öreg aradi.

Arad szeméjtje.

A szemét elégetésének kérdéséhez.

Arad, január 4

Tekintetes Szerkesztőség!

Kérem, sziveskedjék megengedni, hogy a becses lapjában e hó 1 én megjelent, a szeméjtjét tárgyaló cikkhez néhány megjegyzést fűzhessek.

A szeméjt eltakarítás kérdése oly nagyfontosságú egészségügyi kérdés, hogy szégyenlenünk kellene, ha legmodernebb módjával, t. i. az elégetéssel csupán a most megjelent cikk kapcsán kezdenénk foglalkozni. Posgay Lajos dr. városi főorvos s Sárkot Domokos főkapitány évek előtt felvetették e kérdést, melynek kidolgozása elmaradt a körülmények alkalmatlan volta miatt. Két év előtt a kérdést én tettem beható tanulmányra, különösen tekintetbe véve az aradi viszonyokat s azóta e tárggyal állandóan foglalkozik úgy az orvosi, mint kapitányi s a mérnöki hivatal.

A kérdés fontossága s kiterjedettsége megkívánta, hogy több hivatal foglalkozzék vele behatóan s hogy tartózkodjunk egyelőre a nyilvánosságra hozataltól, nehogy a felületesség vádjával illethessenek, mielőtt az kidolgozva volna.

A lapjukban megjelent cikk budapesti szeméjtégető kályháról beszél, pedig azok eddig csak papiroson sincsenek és nagyon sajnálja Angliát, hogy szeméjtjében oly sok kőszén maradék van, pedig éppen a salak közt található sok el nem égett kőszéndarab adja meg az angol szeméjtnek azt a nagy hőfejlesztő képességet, melyet, Amerikát kivéve, sehol meg nem találunk. A cikk Aradon naponta 50 tonna szeméjtet keres, holott (a külvárosokban összegyűjtött szeméjtet a földekre hordják), csak felét produkáljuk; de azért ebből is egy célszerű szeméjtégető teleppel évi 50.000 korona jövedelme lehetne a városnak.

Soraim célja, hogy sziveskedjenek tudomást venni arról, hogy a téma rég munkában van s a közel jövőben a törvényhatóságnak módjában fog állani a fölött dönteni, hogy

óhajt-e a szeméjtől egy tekintélyes jövedelmet, avagy dobjuk ki tovább is a kincseket a gödrökbe feltöltő anyagul s fertőzzük tovább is a légkört és talajvizet.

Hecht Adolf dr.,
kerületi orvos.

A radnai főbíró jelentése.

Jegyzői vélemény a bajokról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4

A radnai járás egyik-másik jegyzőségében talált rendellenességek — amint azt tegnapi lapunkban részletesen megírtuk — arra indították Lengyel Sándor dr. járási főszolgabíró, hogy alapos hivatalvizsgálatot tartson az egész járásban. A főszolgabíró a vizsgálat során szerzett tapasztalatairól beszámolt Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánnak egy kimerítő jelentésben, amelyben elmondja a bajok megszüntetésére tett intézkedéseit is.

A jegyzőség tulterheléséből előállott bajokra vonatkozólag Orody Nándor nyugalmazott glógováci jegyző az alábbi sorok közlésére kért föl:

Igaz, hogy a radnai járás körj gyzőségeiben a hivatalos teendők ellátása nem felel meg a kör kívánalmainak és szabályoknak, igaz az is, hogy Péczely volt főszolgabíró, azokat meg nem torolta, de nem azért, mert arról tudomása nem volt, hanem csak azért, mert tudta, hogy a községekben uralkodó mai viszonyok között, alkalmas munkaerő hiánya miatt az teljes lehetetlenség.

Hasábokat foglalnak el a körjegyzőségekben uralkodó tarthatatlan, Návay Lajos képviselő beszédében is fölemlített állapotok leírása és így csakis azon egyetlen körülményre mutatnak rá, amely elégséges arra, hogy ezen tarthatatlan állapotokat kellően kimutassa.

A kapruczai körjegyzőséghez tartozó hat község hivatalos teendői ellátására a körjegyző mellé két irnoki állás van szervezve, egyik 360, a másik 480 korona évi fizetéssel. Ez nem pusztán állítás, hanem szomorú valóság.

Ezért a fizetésért, amely egy közönséges aradi fafűrészelő vagy favágó keresetének egy harmadát vagy felét sem képezi, természetesen nem igen akad vállalkozó és így a körjegyző

tosítlak, hogy tévesen informáltak. Lujza rosszakaratu és rossznyelvű asszony, irigykedik rád és örülne, ha mi ketten összevesznénk.

Magda: Ugyan mit irigyelne rajtam?

Laci: Az ura kibukott a parlamentből, én meg bejutottam — ez az egész.

Magda (a fejét rázza): Lujza nem nagyon bánja ezt a bukást, sőt még örül is neki, mert azóta sokkal szolidabb lett az ura, (élesen): most nincsenek fontos megbeszélései.

Laci: Igazán nem értlek édesem. Különböben olyan jó, szelíd, galambtermészetű asszony vagy... és most mintha kicséréltek volna. Lujza sok badarságot fecsegetett össze.

Magda: Oh nem, csak elmondott egyet-mást a viselt dolgaidról.

Laci (ijedten félre: No szépen vagyunk, mi fog most kisülni? Csak hátsóság és hidegvér): A viselt dolgaidról? De hogy mondhatasz ilyet?! — te kis uradnak egyáltalában nincsenek viselt dolgai.

Magda: Azt csak te mondd. De ismétlem: engem nem vezethetsz félre. (nyomatékkal): én mindent tudok.

Laci (félre: jól nézünk ki! Tettetett bátorsággal): No mi az a minden?

Magda: Most nyáron, Balatonfüreden éjjeli zenét adtál a szép Paálnénak.

Laci: Oh, rágalom!

Magda: Nem rágalom, az egész fürdő erről beszélt rég, a falevelek is ezt suttogták, csak én nem tudtam róla. Azt hiszem, vak voltam, vagy tulságos jóhiszemű.

Laci: há, már kezdek emlékezni rá... No, semmi igazán semmi.

Magda: Tehát mégis igaz?

Laci (zavartan félre: Mit mondjak? Fent): Igen, azaz, hogy nem úgy történt, ahogy te gondoldod fiacskám, nem, egészen másképpen... (egy gondolattól megkapva): fogadás volt.

Magda: Fogadás???

Laci: Igen, fogadás, az volt... Hogy is mondjam csak... persze hogy fogadás volt... úgy történt (gondolkodik)... Hogy is történt? Ja, igen, úgy történt, hogy egy szombat este nagyobb férfi-társaságban mulattunk, pezsgőztünk. Hiszen emlékezhet ön, hogy néha, olykor résztvettem egy egy szolidabb férfi-murin.

Magda (gunyosan): Néha, olykor... Igen gyakran.

Laci: Ne tulozz édesem. Elég az hozzá, hogy valami csekélységen többet összedisputáltunk, végül fogadtunk. Abban állapotunk meg, hogy a vesztes köteles a fürdő legszebb asszonyának éjjeli zenét adni. Minthogy a vesztes én lettem és minthogy Paálnét jelentették ki a legszebbnek, kénytelen voltam neki éjjeli zenét adni... A dolog nagyon egyszerű.

Magda (kétkezdve): És én ezt elhagyjam!

Laci (sértődve): Csak nem gondold, hogy valótlanul mesélek. Nem szokásom hazudni... (gyöngédséggel): Látod kicsikém, ne adj hitelt az ilyen rosszakaratu rágalomnak.

Magda: De mikor sok bennük az igazság. De még nem végeztünk... Hát azt a te rózsza-csokrot kinek küldted a múlt héten? Igen, gen, csak ne bámulj rám olyan hitetlenül. Láthatod, hogy mindenről alaposan vagyok informálva.

Laci (félre: Meg tudnám fojtani azt a

Lujzát. Fent): Nem tudom kinek küldtem volna csokrot, ez tévedés.

Magda: Valami színésznőnek, vagy balerinának. Ha kívánod, az üzletet is megnevezem, ahol rendelted.

Laci (magában: Meg vagyok fogva: Micike csokra! Fent): Tudom már mire célozol. De nagyon tévedsz, ha azt hiszed, hogy én adtam azt a csokrot; eszem ágában sem volt.

Magda (gunyval): Talán másvalaki nevében rendelted. Nemde?

Laci (jónak találja ezt az ideát, szemtelennül): Jól sejtetted, úgy van.

Magda (mégiesen): Ugyan kérlek, ne akarj bolonddá tenni!

Laci: De biztosítlak Magduskám, eszem ágában sincsen. A szinarany igazságot mondom. A dolog diszkrét ugyan, de neked bevallom. Ugyanis egyik barátom nevében rendeltem meg a csokrot.

Magda: Egy barátod nevében! És ki az a jóbarát?

Laci (félre: Kit is mondjak? Kissé habozik. Fent): Szende Pista.

Magda (csodálkozva): Szende Pista? Szinte hihetetlen.

Laci: Pedig úgy van. Ő és senki más.

Magda: Miért kért erre a szivességre téged, hisz ő maga is megtehette volna?

Laci: Mert amint tudod, félig-meddig vőlegény és nem szeretné, ha leendő menyasszonya megtudná, hogy ő csokrot küldözget holmi primadonnáknak. Tudod, a fiatal lányok nagyon szigorú szemmel nézik az ilyesmit. De ilyen okos, édes kis menyecske, mint

csak a legfontosabb teendők ellátására fekteti a fő súlyt, míg a lényegtelenebb ügyek hátramaradást szenvednek.

Ezek az állapotok az egész megyében fönnállanak és minden főszolgabíró végezhetne járásában olyan tisztogatást, mint *Lengyel Sándor* főszolgabíró.

Arad számokban.

Egy kis statisztika.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 4.

Institoris Kálmánnak utolsó esztendő polgármesteri jelentését küldték ma szét a város törvényhatósági bizottsági tagjainak. A város 1905. évi állapotairól szól ez: a múlt évnek nagy része is Institoris polgármesterségére esett, de arról már *Varjassy Lajos* fog jelentést adni.

A beszámolót a *Weitzer-féle* hagyatéki ügygel vezeti be Institoris Kálmán és azt a reményét fejezi ki, hogy a hagyaték átadása az 1906-ik év végén meg fog történni. Ez a remény, sajnos nem teljesült, mert noha már 1907 is beköszöntött, a hagyaték ügye még mindig a régi stádiumban van és valószínű, hogy az átadás hónapokig el fog húzódni.

Érdekesek az építkezésekről szóló adatok. Az építkezési kedv 1905-ben a kedvezőtlen anyagi viszonyok következtében az 1904-ik évhez képest csökkent, amennyiben az újonnan emelt épületek száma csak 146 volt, míg az előző évben 165 ház épült.

A város háztartásának mérlege sem bilent a polgárság javára. Tény ugyan, hogy a bevétel 24,278 koronával több volt mint 1904-ben, de a tulkiadás 61,031 koronára emelkedett. A helypénz révén 6809 korona, adóvégrehajtási és intési díjakból pedig 3933 korona több bevételhez jutott a város. Az utóbbi tétel bizonyítja leginkább, hogy mennyire rossz volt a lakosság helyzete. A tulkiadások sajnos már sokkal jelentékenyebb számokkal vannak képviselve a jelentésben. Hogy egyebet ne is említsünk, a városi épületek fentartására és kezelésére 11,848 koronával kellett több mint 1904-ben. Egyik tekintélyes tétele a jelentésnek a 38,804 korona, amely egy város a tisztviselőknek és tanítóknak előlegképpen kiutalványozott.

Ami talán legjobban érdekli a város polgárságát, a jelentésnek az a része, amely a törzsvagyonról szól. Noha a napokban furcsa hírek

keringtek a város vagyonáról, a jelentés mégis pontos kimutatást közöl, mintegy cáfolatul azokra a híresztelésekre, hogy senki sem tudja mennyi a város vagyona.

Az ingó törzsvagyon álladéka a jelentés szerint 1,925,16 korona. Földekben 5118 katasztrális holdat bír a város. Az egész törzsvagyon ingatlanokban és ingókban 12,766,298 korona és 11 fillért tesz ki. A terhek ezzel szemben 4,743,788 korona 48 fillérre rúgnak.

A jelentés utolsó része a közbiztonsági forgalommal foglalkozik és megállapítja, hogy 1905-ben 66 bikát, 1356 ökröt, 1616 tehenet, 3982 növendék borjút, 6302 szopós borjút, 46 bivalyt, 2327 öreg juhot, 9729 bárányt, 7 öreg kecskét, 2 gödölyét és 9734 sertést, összesen 35077 kisebb-nagyobb állatot vágta le s bizonyosságául annak, hogy 1905-ben is jó étvágyuk volt az embereknek.

Zichy Jenő parasztjai.

Jelenet az erdőben

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 4.

A magaslaki földesur, *Zichy Jenő* gróf életéből való ez a kedves, érdekes epizód. Tavaly ősszel a gróf fényes uri társasággal vadászott a bihari Pojána tövében. Az ország híres puszkái járták a vadont s ugyancsak belefáradtak estélig, amikor kisebb-nagyobb csoportokra oszolva pihentek a sűrűben szerteszét. *Zichy Jenő Farkasházy* Zsigmond képviselővel a rengeteg sötét méhéből kereste az utat a tisztás felé. Az erdőre már ráborult a szelid őszi alkony, a roppant tölgyek, bükkök csöndben hullatták a levelüket. Az avar ropogott a vadászok talpa alatt, maguk meg fáradtan, hallgatag lepegettek a faóriások között. Egy erdei vizmosás felől hirtelen vad dulakodás robaja hallatszott. Indulatos káromkodás, ordítás, a föld nagyokat dobant.

— Verekednek — mondta csöndesen a gróf. Aztán nesztelenül surrantak közelebb. Megálltak és hallgatóztak: Nini angol nyelven gyalázzák egymást! Angolul ígérnek a pofonokat. Hallatlan! Angolul szedik le az égről a csillagokat. Milyen mulatságos, De kik lehetnek? A vendégek közül aligha valók. A sötétben meg csak a fürgén mozgó alakok halvány körvonala látszik. A gróf már nem

tudta soká türtöztetni a kíváncsiságát. *Shakespeare* nyelvén harsányan rákiáltott a dulakodókra:

— Kik vagytok? Miért bántjátok egymást?

Csönd. A puszkások már oly közel értek, hogy hallhatták a veszekedő emberek melle zihálását. Aztán *Zichy* és *Farkasházy* is egyszerre odaugrottak a titokzatos erdei alakok elé. *Uramfia!* Két hegyi móc, közönséges paraszt atyafi állt a vizmosás mellett. Mindkettő lékapt a kalapját. A gróf meglepetten kiáltott rájuk:

— Ti veszekedtetek angolul?

— Mink domnyule.

Az atyafiak elmondták, hogy Amerikából kerültek haza a nyáron. Ott dolgoztak valahol Pensylvániában három esztendeig. Hát csak rájuk ragadt az angol szó. Különben pedig Alsó-Lugosra valók s az a baj, hogy a Juon, azaz hogy *James* elakarja csavarni a koma feleségének a fejét. Hát emiatt akadt a differencia. *Zichy Jenő* hatalmasan felcacagott:

— Aztán szép az a menyecske?

A vetélytársak egyszerre bölintottak:

— Ühüm . . .

— Hát akkor ne bántsad Juont, te számár.

Örülj, hogy tetszik neki a feleséged.

Ebben aztán mind a ketten megnyugodtak.

A főispán beteg.

Meghült a mácsai vadászaton.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 4.

Mint részvétellel értesülünk, *Károlyi Gyula* gróf főispán néhány nap óta gyengélkedik, úgy hogy egyelőre nem hagyhatja el mácsai birtokát, amelyről utoljára december 31-én jött be Aradra. Újév napján a főispán nagy vadásztársaságot látott magánál vendégül, amely a mácsai uradalom *Topila-majorjában* reggeltől késő délutánig üzte a vadat. A vadászaton résztvevő természetesen a házigazda, *Károlyi Gyula* gróf is, akinek az újév napján uralkodott zimankós, szeles-havas idő annyira megártott, hogy derékfájást kapott és most kénytelen a szobát őrizni.

az én feleségem, már másképpen gondolkodik.

Magda (kedvetlenül): Jó, jó, csak hizelegj, azért én mégsem bíhetem el ezt a mesét.

Laci: Ez nem mese, hanem valóság. Pista gyermekkori jó barátom, nem utasíthatom vissza kérelmével. (Onérzetesen): Különben, ha kételkedel, kérdezd meg őt magát. Az igaz, hogy ezzel nagyon kellemetlen helyzetbe hozol, amennyiben szavamot adtam neki, hogy köztünk marad ez a história. De ha nem adsz hitelt szavaimnak, úgy csak tudd meg. (Magában): Majd kitanítom Pistát.

Magda (kételkedve): Hát csakugyan Pista, a ludas? Ki hitte volna? Olyan szolid, csendes fiúnak látszik, aztán völegénysoron is van. Ej, ez nem szép tőle.

Laci: Hja, látod édesem, a külső sokszor csal. Pistáról is azt hitted, hogy hármát sem tud olvasni. Rólam pedig, mert a világban forgódtam, mert igyekszem nevet szerezni — őh nem magamért, hanem érted — képes vagy a legrosszabbat is feltételezni.

Magda: Oh nem, csak rosszul esik, hogy oly keveset láthatlak.

Laci: Szivecském, az nem megy másképp. (Pózbá vája magát): Már az állásom is kötelez társadalmi szereplésre; mindenütt ott kell lennem, reprezentálnom; aztán az ügyvédség, a nagyforgalmu iroda . . . Nagyon sok gond van a vállamon . . .

Magda: És mindezekért én szenvedek.

Laci: Oh képzelődés! Hát miért nem jársz társaságba, miért nem igyekezel szórakozni,

mint a többi nagyvárosi asszony? Nem szükséges mindig itthon gubbasztanod. Emancipáld magad egy kissé; azt már megtehetnéd öt évi házasság után.

Magda: Jó hogy emlited azt az öt évet; talán majd eszedbe jut, hogy ma van házasságunk öt éves fordulója. De persze nagy gondjaid közepette erről megfeledkezél.

Laci (magában): Persze, hogy elfeledtem. Feleségéhez: Dehogy kedveském, örökké emlékemben fog élni az a boldog nap, mikor téged oltárhoz vezettelek.

Magda: És mégis itt akarsz hagyni. Más férj ilyenkor otthon marad . . . de te . . . Nem is szeretsz már igazán.

Laci: De minő gondolat! Biztosítlak édesem, hogy legszívesebben veled maradnék, de nem lehet. Majd holnap kipótoljuk, igen, holnap egészen biztosan. Oda megyünk, ahova csak akarod. (Az óráját nézi.) Teringettét, már is sokat mulasztottam. (Hirtelen felveszi a székéről hanyagul odadobott kabátját, melynek belső zsebéből kikandikál az ékszercesomag.)

Magda (észreveszi kíváncsian): Mi az ott?

Laci (ijedten): Hol?

Magda: Hát az a csomag.

Laci (zavarral): Semmi, semmi édesem.

Magda (odafut): Mutasd csak, mi van benne?

Laci (el akarja rejteni, de az asszony kikapja a kezéből és felbontja. Magában): Szervusz világ, mi lesz mostan? A Micike karkötője.)

Magda: Nini, hisz ez ékszerter! (Kinyitja).

Milyen gyönyörű karperec! (Eles tekintettel Lacihoz): Kinek vetted?

Laci (szörnyű zavarban, félre): Mit monddjak? Szent Isten, mit monddjak? Habozva): Ezt a karperecet . . . igen ezt a karperecet . . . (Erőltetett mosolygással): Ezt? És még kérdés? Ugyan, kinek vehetnék másnak, mint az én drága kis feleségemnek. (Félre): Azt hiszem, jól kivágtam magam.

Magda (csodálkozva): Nekem? Ilyen drága ékszer? És miért?

Laci (a helyzet magaslatán): Ma van házasságunk évfordulója és minthogy ez a fontos nap örökké emlékemben vésődött, nem feledkeztem meg arról, a kinek boldogságomat köszönhetem. Habár keveset lehetünk együtt, de gondolatban mindig veled vagyok és ennek bizonyítéka ez a karkötő és meg akartalak vele lepni, titokban a pipereasztalodba akartam csempészni, de te megakadályoztál ebben.

Magda (meghatva): Igazán, meglepetésnek szántad? Oh, milyen jó vagy!

Laci: Látod, látod és te kételkedtél bennem. Elhitted azokat a csunya rágalmatokat. Ha tudnád, milyen jól esik ez nekem.

Magda: Soha többé. Hiszen te a legjobb, legaranyosabb ember vagy a világon! . . . te . . . te mintaférj.

Laci (félre): Ezt a titulust drágán kellett megfizetnem. Most vehetek a Micikeknek egy új karperecet.

Ambár a betegség nem döntötte ágyba a főispánt, mégis rögtön elhívták Garsay Artur dr. uradalmi orvost, aki megállapította, hogy a grófnak komolyabb baja nincs. Zsábát kapott, amelyből egy pár napon belül teljesen ki fog gyógyulni.

Miután a főispán gyengélkedése miatt nem jöhet be aradi hivatalába, Csiky Tivadar dr. tb. főszolgabíró, aki a főispáni titkári teendők ideiglenes ellátásával van megbízva, naponként kiküldi Mácsára a sürgős elintézését igénylő főispáni ügydarabokat.

A január eisejei mácsai vadászat, eltekintve a házigazda sajnálatos meghülésétől, igen szép eredménnyel járt. A vadászaton Károlyi Gyula grófné és nején, Károlyi Melinda grófnőn kívül résztvettek Almássy Dénes gróf, Csiky Tivadar dr., Friebeisz Miklós, Probst Mihály, Purgly László, Szemere Béla dr., Vársárhelyi Dezső orsz. képviselő és Vécsey Miklós báró, akik összesen 425 nyulat, 40 foglyot és 5 fácánt ejtettek el. A vadászatot a mácsai kastélyban pompás lakoma fejezte be, amely késő estig vig hangulatban együtt tartotta a társaságot.

Ma azt telefonálják Mácsáról, hogy a főispán jobban van és remélhető, hogy a vármege és a város január 7-iki közigazgatási bizottsági ülésein már elnökölhet.

Kifosztott kereskedő.

Éjjel a váróteremben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4

A vasuti kupékban és várótermekben utóbbi időben ismét erősen fellendült zsebtolvaj-iparnak szomorú áldozata lett tegnap éjjel egy ismert nagyváradi marhakereskedő, aki 29,000 koronája után busul most azzal a kétségbeeséssel, amivel egy hirtelen tönkretett ember kesereg vagyona romjain.

A nagyváradi marhakereskedők erősen frekventálják az erdélyrészi vásárokat, honnan a megvett áruikat rendszeren a budapesti és bécsi vásárookra szállítják. A budapest—praedeali gyorsvonaton mindig található több nagyváradi marhakereskedő. Rendszerint épen a biztonság és a vasuti tolvajoktól való óvakodás szempontjából csoportosan utaznak együtt. A vasuti és vásári zsebtolvajok különös figyelemmel és szeretettel vadásznak a marhakereskedőkre, kikről tudják, hogy duzzadt pénztárcával utaznak vásári üzleteik lebonyolítására. A nagyváradi marhakereskedők messze földön híresek éberségükről, ügyességükről, amire a folyton fenyegető veszedelem tanította meg őket. Alig történt még meg, hogy nagyváradi marhakereskedőt loptak volna meg utazása közben.

Epen ezért szenzációs és váratlan a hír, amely Markovits Kálmán kirablásáról szól. Markovits Kálmán szerdán délután a Praedeál felé haladó gyorsvonattal utazott el Nagyváradról Gottfried Márton nevű társa kíséretében. Egy II. osztályú kupéba szálltak be. Markovits zsebében levő tárcában 29,000 korona papírpénz volt. Utjuk célja Nagyszében volt, ahol most van az országos vásár.

Éjjel érkeztek Tóvis állomásra, ahol át kellett szállaniok. Néhány félóraig időztek az állomáson. Ez idő alatt Markovits Kálmán benn a váróteremben szundikált, míg társa, Gottfried Márton künn sétált a perronon.

Az indulás időpontja közeledett és Markovits Kálmán jegyet akarván váltani, tárcája után nyúlt. Ekkor rémülten tapasztalá, hogy a tárcáa a 29,000 korona tartalommal együtt eltűnt a zsebéből. Rögtön jelentést tett az állomás-főnökségnél és a csendőr kirendeltségnél.

Atkutatják a várótermet s a még ott levő vasuti kupét, de a tárcának nyomára nem akadtak.

A káros kereskedő még az éj folyamán hazautazott s most kinosan várja, hogy milyen hírt hoz a táviró, az ő elvesztett vagyonának kézrekerítése iránt a csendőrség által megindított nyomozás felől. A nyomozat eddigi adatai szerint a pénzt a váróteremben, alvás közben lopták ki a Markovits zsebéből.

A szerb trónválság.

A forrongó Balkán.

Az asszonyi kezek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 4

Igen hangosan és nem minden kérdés nélkül hirdetik hivatalosan Szerbiában, hogy ott nincsen semmi baj. Péter király nyugodtan ül trónján és csak gonosz rágalmozók hirdetik, hogy őt és dinasztiáját megunták Szerbiában s torkig vannak vele, meg kapzsiségével és arogáns családjával. Valaki megkérdezte a hivatalos körök hivatalos képviselőjét, hogy mi igaz ezekben a hírekben. A válasz az volt, hogy forradalomról vagy készülő forradalomról hivatalosan senkinek sincs tudomása. Forradalomról azonban hivatalosan csak a legritkább esetben van tudomásuk a koronás főknék és összeesküvéseket nem szoktak hivatalosan bejelenteni. Tény azonban, hogy Angolországban és Németországban már azon tanakodnak, hogy német vagy angol herceg foglalja-e el Péter király trónját. Az angol kereskedelmi érdekek — így vélekednek Angolországban — okvetlenül megkövetelik, hogy ha már idegen királyi herceg foglalja el a trónt, az angol legyen. De ők is azt tartják, amit a szerbek. Nem engedhetik meg, hogy egy angol királyi herceg vér árán hozzon dicsőséget az angolokra. Mert ez ártana az angol presztízsenek és az angol kereskedelmi érdekeknek.

A „Zeit“ című újság mai száma a következő szenzációs cikket közli:

Egy belgrádi diplomata, aki a szerbiai viszonyokat jól ismeri és nagyon tárgyilagosan ítéli meg, a következőleg nyilatkozik a szerbiai válságról.

A sajtóban utóbbi időben úgy tüntették föl a dolgot, hogy a szerb trón már ingadozik. Ezt a jóslatot sok tekintetben olyan helyen is készpénznek vették, ahol a dolgok mélyebb ismeretét és alaposabb politikai belátását is lehetett volna föltételezni. Igazán hámulatos, hogy a diplomaták ezuttal nem találták érdekesnek, hogy egy kissé mélyebben beletekintsenek a dologba.

Akkor megtudhatták volna, hogy nem egyedül a creuzoti milliók, hanem külön e célból megindított francia-angol akció juttatta Pasicot a kormány élére és ezzel becsapta az ajtót Szerbiában úgy az Osztrák-magyar monarchia, mint Németország és Oroszország előtt. Franciaország és Anglia szívélyes barátsága, ez a be nem vallott titkos végcél játzsza majd Belgrádon és Szófián át a főszerepet a Balkán-félsziget küszöbön álló fejleményeiben. El lehet e azonban képzelni, hogy egy politikailag annyira rozzant király, mint Karagyorgyevics Péter, akinek a lába alatt már rég ingadozik a talaj, szintén közre játszik ebben a színjátékban? Bizonyára nem. A nagy célok elérésére tekintélyt parancsoló szerb uralkodóra van szükség, hacsak lehet, olyan uralkodóra, aki egyidejűleg nemcsak Belgrádban, hanem Szófiában is uralkodik. Eszerint tehát Ferdinánd fejedelmet is

ki szeretnék gyomlálni, mert nagyon odanőtt a dunai monarchiához.

Hangzatos névre volna szükség, hogy ezt a nagyszabású fölforgatást végrehajthassák. Már azt hiszik, hogy meg is találták ezt a nevet és a készülendő eseményeket részben asszonyi kezek készítik elő.

Milán király szép özvegyének a hive, Mijatovics a minap Londonban egy kissé fecsegett. Ugy látszik, csak azért, hogy más dolgokat még jobban elpalástoljon. Egy Battenberg-hercegei kell a szerb-bolgár trón részére megnyerni és Edvárd király állítólag unokakuga, Ena spanyol királyné kapacitálására már meg is ígérte, hogy nem fog a dolog elé akadályokat gördíteni. Albert connaught-i herceg nevét csak kísérleti ballonnak használják. Nagyon számitanak a Battenberg-név jó hangzására Bulgáriában, ahol Pasic biza'ni emberei már olyan hévvel dolgoznak, mintha már ezen a héten elkövetkeznék az a nap, amelyen Pétert és Ferdinándot a Balkánról kitessekelnék.

Az igaz, hogy Szerbiában Pasicnak csak egy szavába kerülne ma is, hogy Pétert a határon átszállítsák. Párisi pénzügyi körökben, úgy látszik, már sejtik is a Szerbiában történendőket, mert az új kölcsön kibocsátását vissza akarják tartani mindaddig, míg Péter király sorsa el nem dől.

Azt hiszik, hogy erre semmi esetre sem kell már sokáig várni. Egészen másképpen állanak azonban a dolgok Bulgáriában.

Ellentétben a tehetetlen Péter királylyal, Ferdinánd fejedelem, mint ezt az egész világon elismerik, igen okos és tehetséges diplomatának bizonyult. Uralkodása alatt Bulgária annyira fejlődött, hogy már rég az európai kultur-államokhoz tartozik. A józan, céltudatos és intelligens bolgár nép méltatja fejedelmének a haza iránt szerzett érdemeit és ezért legalább is hálát érez fejedelme iránt. Mig tehát Péter király trónja ingadozik, Ferdinánd fejedelemé olyan erősen áll, mintha sziklára volna építve. Ezen tehát meg fognak törni a fentebb ismerttetett politikai tervek. Ami azonban természetesen nem zárja ki a Szerbiában teljesen elkerülhetlen forradalmat, mert a rendszernek ott gyökeresen meg kell változnia és ha nem járulna hozzá Anglia és Franciaország, akkor ezt a tisztogatást maga a szerb nép is elvégzi.

A László—Szabó ügy.

Kinek van igaza?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 4

A nagy port felvert házasságszédelgési ügy, melyben László Mihály országgyűlési képviselő leányának vőlegényét csalással vádolja, mindinkább olyan fordulatot vesz, amely azt mutatja, hogy az igazság nem egészen a László részén van. A Margitsziget letartóztatott bérlőjének bűnyűgyében ugyanis Szabó Károly védői, Vázsonyi Vilmos dr. és Perl Soma dr. mindent elkövetnek, hogy Szabó Károly ártatlanságát bebizonyítsák s a vádtaácsnál szabadlábrahelyezését kieszközöljék.

Vázsonyi Vilmos ma délben adta be felfolyamodásának írásbeli indokait, amelyben első sorban azt vitatja, hogy László Mihály feljelentése elévült, mert tanuk igazolják, hogy László Mihály már június hóban tudta, hogy Szabó Károly nős, feleségétől külön váltan él. Így tehát a 3 havi indítványozási határidő, melyet a törvény a magánvádra üldözendő bűncselekményekre nézve előír, már rég letelt, mikor elene december 29-én a feljelentést megtették.

A két ivre terjedő írásos indokolásához dr. Vázsonyi becsatolta Mikes Ármin gróf, Bethlen

Aurél gróf földbirtokosok, Brüll Dániel ügyvéd, László Dávid könyvekö Glosz Imre rendőrfelügyelő és Péchy János dr. III. ker. tiszti orvos közjegyzőleg hitelesített nyilatkozatait, amelyek első sorban azt tanúsítják, hogy László Mihály már majdnem egy éve tudta, hogy Szabó Károly nős, válófélben levő ember. Bizonyítják továbbá, hogy Szabó magát sohasem adta ki orvosdoktornak, ellenben köz tudomásu volt róla, hogy Szabó csak szigorló orvos és vizgyógyász.

Fontos a nyilatkozatok közül Péchy János tiszti orvosnak az a tanúsítása, hogy ő, aki hivatalos felügyelei jogkörrel bírt a Margitszigeti szanatórium felett, Szabót, mint szigorló orvost ismerte. Sőt maga is kezelte vele magát. A tiszti orvos szerint a szanatórium vezetése Szabó alatt mintaszerű és gondos volt. Igazolják a nyilatkozók s hivatkoznak okiratokra is a tekintetben, hogy Szabó csak a múlt évben barátai segítségével 429.000 koronát fektetett bele a Margitsziget fürdő bérletébe. Így tehát Lászlónak, ha volna is 190.000 kor. követelése, meg van a kellő fedezete.

Vázsonyi ezen beadványát Kállay Miklós dr., a vádtanács referens bírása délbén kapta meg s nyomban áttanulmányozásához fogott.

Megemlítjük, hogy Steuer Géza dr. ügyvéd, aki tegnap Hacker Mór ezüstgyáros képviselőjében csalás miatt feljelentést tett Szabó ellen, ma délbén panaszát beadványilag visszavonta, mert csak magánjogi követelésről volt szó ügyfele és Szabó között.

A vádtanács Vázsonyi beadványa folytán a határozathozatalát holnapra halasztotta.

Az író-társaság zsurja.

Az első felolvasó ülés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 4.

A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya ma tartotta meg a szezonban első zsurját. A fényes közönség, mely jóval öt óra előtt megtöltötte a városházának közgyűlési termét, igazolta, hogy a Kölcsey-egyesület zsurjai milyen nagy vonzó erővel bírnak.

A program összeállítása megfelelt a várakozásnak és az első zsur minden egyes száma elsőrangú művelvezetet szerzett a hallgatóságának.

Pogonyi Nándor dr. kir. alügyész „Tíz év előtt” című kedvesen megírt, érdekes szerelmi történetet olvasott fel. A közönség mindvégig érdeklődéssel hallgatta a kedves novellát és a végén viharos tapsokkal jutalmazta a felolvasást.

A műsor következő száma Mohos Ágoston saját szerzeményű költeményeinek elszavalása volt. Két nagyon bájos kisebb költemény után a *Mese a valóságról* című hosszabb költeményét szavalta el. A költői szárnyalással, poetikusan megírt költemény egy vak leány és vak fiu szerelmét mondja el megható közvetlenséggel, érdekes, színes leírásban. A közönség valósággal ünnepelte Mohost, mikor előadását befejezte.

Vásárhelyi (Klein) Terka kisasszony ének-számai művészi nivót biztosítottak a mai zsur-nak. A kisasszony meglepően tiszta szopránja és tanultságra valló ének-művészete valósággal meglepte a közönséget. Hangja különösen a felső regiszterekben idealisan tiszta és lefelé egészen az alt a-ig nemes csengésű, nagy terjedelmű hang. Giordani antik áriáját, Schubert Vadrózsa dalát és Stroke Henrik „Nézek szemedbe” című műdalát énekelte kiváló művészettel. A közönség lelkes tapsaira ráadásul

egy pár kuruc nótát énekelt el, nagy hatást keltve.

Ezután Liptai Károly nagyváradi hírlapíró „A férj és az udvarló” című pazar szellemmel megírt novelláját olvasta fel Beregi Sándor, az aradi nemzeti színház tagja. Beregi kiváló felolvasásában az érdekes és szellemes novella minden szépsége kitünően érvényesült és a közönség állandó derűtséggel és figyelemmel hallgatta az ötletes író subtilis megfigyeléseit.

Stroke Henrik kifogástalan művészi zongorajátékával gyönyörködtette ezután a közönséget. Chopin As-dur polonaise-ét játszotta briliáns technikával, helyes felfogással és poentirozással. Majd saját szerzeményű „Concert de Valse”-át adta elő. Ugy játéka, mint saját munkája után ítélve Stroke nagy stílusú művész, akire szép, sikerekben gazdag jövő vár.

A mai siker méltó bevezetője volt a Kölcsey-Egyesület ideai zsurjainak és a közönség fokozott érdeklődéssel várja a népszerű zsurok folytatását.

A hadügyminiszter bukása.

Bizalmatlanság Schönaichnak.

A katonai szállítások ügye

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4.

Holnap tárgyalja az osztrák delegáció a katonai szállítások ügyét, amely igen könnyen végzetessé válhatik Schönaich hadügyminiszter állására. A delegátusok körében rendkívül nagy az elégedetlenség a hadügyminiszternek a magyar kormányval kötött egyezsége miatt és általános a vélekedés, hogy a delegáció holnap ülésén, a hadseregszállítások ügyének tárgyalásánál oly súlyos vereség éri Schönaichot, amely után nem maradhat el a következmények levonása, röviden: *a lemondás*.

Azt még nem tudni, hogy egyhangú lesz-e a bizalmatlansági szavazat, de azt határozottan beszéljük, hogy az egyezséget nem veszik tudomásul, hanem utasítani fogják a hadügyminisztert új megállapodás kötésére.

A hadügyminiszter-válságról az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Az osztrák delegáció holnap ülésén tárgyalja a katonai szállítások ügyében kiküldött albizottság jelentését. A tárgyalás rendkívül izgalmasnak ígérkezik, mert valószínű, hogy a tárgyalás Schönaich hadügyminiszter állásának megrendülésére, sőt tarthatatlanságára fog vezetni. A delegáció elé ugyanis indítványt fognak terjeszteni, hogy az osztrák delegáció azt a megegyezést, amelyet a közös hadügyminiszter a magyar kormányval kötött és amelyet az osztrák delegáció elé terjesztett, *ne vegyék tudomásul*. Ez a határozat, amelynek nagy többség van már biztosítva, sőt amely *esetleg egyhangú lesz, bizvást fölér egy bizalmatlansági szavazattal*.

Mint a *N. F. Pr.* mai száma jelenti, tegnap a legelőkelőbb osztrák delegátusok egyike, hír szerint Schönbörn gróf, az osztrák közigazgatási bíróság elnöke, így nyilatkozott:

— Schönaichnak, aki nem szerzője ugyan ennek az egyezségnek, de ő is aláírta és elfogadta, ezt az egyezséget a papirkosárba kell majd dobni. Ha ő nem semmisíti meg ezt a megegyezést, akkor ez a megegyezés őt fogja megsemmisíteni.

Schratt Katalint pörlik.

5000 koronát egy kulcsontért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 4.

A király múlt hónap budapesti tartózkodása alatt tudvalevőleg a fővárosban időzött Schratt Katalin is, a bécsi Burgszínház nyugalmazott tagja, aki december 12-én társalkodónőjével kirándult Pustaharttyánra, Wahrmann René birtokára. Akkoriban azt beszéltek, hogy azért ment Wahrmannhoz, hogy ennek fivérének, Wahrmann Richard, a tönkrement sportsmannak szorult anyagi helyzetén segítsen.

Ez utazás alkalmával Schratt este 6 és 7 óra között automobiljával Hévizgyörkön át száguldozott szédületes sebességgel, amikor az országút baloldalán lassan baktatott egy parasztszekér, amelyen Hoka István és Hoka Márton galgahévízi lakosok ültek. Az automobil nekiszaladt a parasztszekérnek, amelyet fölfordított és összetört. A két Hoka kiesett a szekérből és az egyik súlyos sérülést szenvedett: *a kulcsontját törte* és még ma is ágyban fekvő beteg.

Schratt nyomban megállította az automobilját és a szerencsétlenül járt Hokának 50 koronát adott át fájdalomdíj fejében.

A súlyos sérülést szenvedett ember azonban — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — nem elégszik meg a kapott fájdalomdíjjal és ma ügyvédje útján, aki fővárosi országgyűlési képviselő, pört indított Schratt Katalin ellen 5000 korona kártérítési összeg és fájdalomdíj erejéig. Ha a pörbeálló felek ítélethozatalig ki nem egyeznek, könnyen megeshetik, hogy a szépségéről és kiválóságáról hírneves művésznőt kellemetlen emlékek fogják a nógrádi automobil-kirándulásához fűzni, mert a budapesti bíróságok rendszerint megítélik az ilyen gondatlanságból keletkezett kártérítési követeléseket.

A cotillon föltámadása.

*

Reakció a bálrendezésben.

Arad, január 4.

Az aradi izr. négyzet legközelebbi mulatsága, mely még ebben a hónapban fog lezajlani, súlyos szenzációt rejteget. Olyan súlyosat, amirőre a legöregebb bálrendezők is aligha gondolnak, noha éppen azok, akikben e titok édes visszaemlékezéseket fog felkeltetni. Edes visszaemlékezéseket bizonyos fehérruhás leányról, akinek a szeme kékség dolgában erősen konkurrál az égboltozattal s aki — óh édes pillanat — valami mámorító keringő hangja mellett igen melegen szorította meg a fentebb említett legöregebb bálrendező kezét. A fehérruhás kisleány azóta nagymamai állást tölt be, de ez korántsem gátolja az aglegényi sorsot élvező bálrendezőt, hogy vissza ne emlékezzék arra a meleg kézszorításra, melyet akkor kapott, mikor ötletesen rendezte a cotillon figuráit . . .

Pardon! A titkot nem volna szabad elárulni s ime, mégis kiesusztott a toll alól a szenzáció neve. A szenzáció ugyanis: a cotillon. Ugyanaz a cotillon, melynek története a Pallas lexikon szerint egészen XVI-ik Lajosig nyúl vissza, amelyet rizs poros parókában táncoltak a versaillesi udvar beauté-i, amely túlélt a francia királyságot, az első köztársaságot, túlélt Napoleont s amely ime: hureba száll a kévkokkal, a macsicscsal, a kikapuval, sőt a legujabb táncal, a kikinggel is. A bál rendezői felelevenítik a cotillont.

A par force előtáncosok, akik azt is számon tartják, hogy az Azori szigetek benszüllöttei között

milyen tánc divatos, bizonyára sietnek kijelenteni, hogy a cotillon csak Aradon multa divását. A Nemzeti Kaszinó táncmulatságain még mindig lankadatlanul rendezik a füzértánc figuráit s példái a szomszédos Temesvárott éppenséggel nem ritka ez a némes tánc. Aradon azonban valóban újság a cotillon. A bálrendezők és a vigalmi bizottságok annyira kiemertettek már minden ötletet, hogy újdonságot igazán csak a multban lelhetnek.

Mi, a modern kor modern gyermekei, kik a bálakat a táncterem közepéről unottan szoktuk „végiggusztálni“, akiknek vérét a legizgatóbb maocsics sem képes már forrongásba hozni, mi súlyos reakciót látunk a cotillon felélesztésében. Miatán azonban mi csak teoretikus táncosok vagyunk, a mi véleményünk egyáltalában nem irányadó. A bálókba tudniillik nem azért mennek az emberek, hogy liberális nézeteiket és szabadgondolkodásukat tánclepekben is kidomborítsák. Sőt ellenkezőleg. A bálókban más domborít a fő. És nagyon valószínű, hogy miértünk, — a modern kor modern gyermekeiért Arad egyetlen hölgye sem lejt el a liberális, a dicső maocsicsot.

Tehát jó a cotillon. Es amint Tisza Kálmán idejében igen ötletesen táncolták el a hölgyek a bihari pontokat, Aradon is lesznek speciális eltáncolnivalók. A figurák között ott lesz például: a vas-híd, a kulturpalota, a harmadik egyetem és a lóvasut automobilosítása. (Ezt a kitérőt ajánljuk az illetékes körök figyelmébe.) A cotillon rendezése körül elvállik, hogy ki a legény a parketten, kinek vannak olyan ötletei, aminőket még nem pipált egyetlen nőegyet sem. Mert például vannak cotillonfigurák, amelyek nem felelnek meg a korszellemnek. Hogy a hölgyek szivformájú lakatot akasztanak a nyakukba s a gavallérok kulcsokat kapnak, melyekkel végignyitogatják az összes sziveket, míg végre reáakadnak arra, amelyikhez a kulcs illik: az ilyesmi nagyon ósdi dolog. Egész más lenne, ha hölgyek kis telekkönyvecskéket akasztanának hattyunyakakra, olyan telekkönyvecskéket, melyek híven vázolnák az ugynevezett ingatlan állapotot. Menynyivel könnyebben reáakadna a táncos a maga párjára! Megnézné ama bizonyos C. lapot, amelyen a pénzkölcsönzők megteszik a maguk kis feljegyzéseit s azután, ha a tapasztaltak megfelelének az izlésének, forró pillantás kíséretében susogná:

— Engedje meg, hogy tulajdonjogomat bekebelezem! . . .

Ajánljuk ezt az ötletet a cotillon-rendezők figyelmébe. Hogy beválnék, arra tanunk az öreg Szondy páter. Es annyi szent, hogy a legfényesebb sikerű bál az, melynek táncrendjén a következő pont ékeskedik: Hölgyválasztás — mindhalálig.

Stilet.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 5. Az aradi mérnök és építész egyesület táncvigalma (Fehér Kereszt) — Tamas Janos táncszola nővendekének táncvizsgálója (Központi Szálló) — A m. radnai ev. ref. szegényeket és árvákat segítő egyesület táncestélye (József főherceg szálló) — A vasutas-szövetség aradi kerületének szórakoztató estélye (Láng vendéglő.)
Január 6. A medgyes-bodzási hölgyek táncvigalma (Nagyvendéglő) — Alarcosbál a Központi Szállóban.
Január 12. A szegény tanulókat segítő egyesület estélye (Fehér Kereszt tőlkert) — Az aradi turista egyesület hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — A aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egyesületének táncvigalma (Láng-vendéglő.)
Január 13. Az aradi borbély-fodrász iparosok és segédek táncvigalma Központi Szálló.
Január 19. A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakegylete aradi csoportjának táncvigalma (Fehér Kereszt)

(=) A Mérnök bál. A holnapi „Mérnök bál“ rendezősége, tekintettel arra, hogy este a pénztárnál rendszeren nagy tolongás van, a közönség kényelmére nappali irodát rendezett be a „Fehér Kereszt“ szálloda 4. számú szobájában. Az iroda holnap délelőtt 11—1-ig és délután 3—5-ig lesz nyitva s a bálra belépő jegyek itt kaphatók. A rendezőség holnap délután 3 óra-

kor gyűlést tart. A bizottság kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

(=) A Petőfi önképzőkör jubileuma. Az aradi kir. főgimnázium Petőfi önképzőköre f. hó 19-én, szombaton este az önképzőkör 20 éves fennállásának emlékére táncmulatsággal egybekötött ünnepélyt rendez. A meghívók szétküldése, melyet a kzebjezt karácsonyi szünet késleltetett, ma már kezdetét veszi.

(=) Nagy alarcos bál. Január 6-án, farsang első vasárnapján vidám élet költözik a Központi Szálló nagytermébe. A fesztelenül malatni vágyó ifjuság számára alarcosbálat rendeznek, melyen a legszebb alarcosokat jutalomban részesítik. A legszebb alarcosnó hata mas-élővirágcsokráts-Linoleum-üzletben fogják vasárnap kiállítani.

Szerelm és betegség.

Eldobott életek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4.

Az öngyilkosságok krónikájában mindig különös érdekességet kérnek maguknak azok az esetek, melyekben intelligens, tanult emberek dobják el maguktól az életet. — olyanok, akik mérlegelni tudják tettük horderejét. Azok, akiknek lelki világában az ösztönszerűség uralkodik s akik nyers indulatok rabsága alatt nyögnek: az életet nem is képesek kellőleg megbecsülni. Ám, ha gondolkozó fővel lesz valaki öngyilkossá, a háttérben fölkötlenül tragédiákat sejt az ember:

Budapesti tudósítónk két ilyen öngyilkosságról számol be a mai napon.

Balogh István gépészmérnök együtt lakott bátyjával, Balogh János földbérlettel. Balognék a vidékről kerültek föl a fővárosba, bérlet birtokukon anyjuk élt két nővérükkel. Balogh István állandóan Budapesten tartózkodik, míg János csak időközönként jön föl és akkora Krisztina-köruti közös lakásukon száll meg.

Tegnap este a két testvér együtt ment haza vacsora után és még hosszabbban elbeszélgetett. János azután lefeküdt, István pedig néhány levelet írt és ugyancsak lefeküdt, de előbb teát főzött magának. A teát a sötétben itta meg.

Balogh János elaludt, éjjel után hörgésre ébredt fel. Azonnal gyertyát gyújtott, öcsese akkor már önkívületi állapotban feküdt ágyában. Rögtön orvosért küldött, a közelben lakó Bacsányi dr. orvos néhány perccel később meg is érkezett, de már csak a mérgezés következtében beállott halált állapíthatta meg.

A rendőrséget értesítették az öngyilkosságról és a központból Rónai dr. rendőrorvos és Orosz Samu fogalmazó indultak ki a helyszínére.

Az öngyilkosság okáról Balogh János semmit sem tud, de valószínű, hogy a fiatal ember szerelmes volt. Két levelet hagyott hátra; az egyik anyjának szól, amelyben többek közt ezeket írja:

„Adósságaim kifizetendők és nagyon kérem anyámat és testvéreimet, hogy jogaimat respektálják és apai örökségemet úgy osszák el, ahogyan én kívánom. Jolán nővéremnek 1500 forint jár és az összegnek egy évi kamatja. A természettudományi társaságnak megfizetendő az egyévi tagsági díj. A megmaradt pénz felerészben anyámat, másik fele Mariska hugomat illeti.

Mint mindig, most is az a helyesebb, ahogyan én cselekszem. Szerető fia Pista.”

A rendőrség a holttestet elszállította a bonctani intézetbe.

Pikler Károly 62 éves, nős, nyugalmazott máv. főellenőr a II. ker. Báró Liptay-utca 9.

számu házban ma éjjel leugrott a második emeletéről és azonnal meghalt.

Pikler már régen betegeskedett és tegnap megbizta hozzátartozóit, hogy orvosi konziliumot hívjanak össze, melyen a vezető szerep Korányi tanárnak jutott. A cél az volt, hogy Pikler megtadja, van-e reménye a felgyógyulásra.

A konzilium eredménye igen szomorú volt. Korányi megállapította, hogy Pikler Károly szívtágulásban szenved és betegsége annyira előrehaladt, hogy a katasztrófa minden pillanatban várható. A családtagok közül valaki a tanár véleményét elmondotta. Piklernek, akitez annyira elkészerített, hogy félórával később leugrott az udvarra.

Azonnal meghalt. A boncterembe vitték.

EGYESÜLETI ELET.

(=) A Rákóczi-társaság, holnap, szombaton este 5-én, este 8 órakor a „Magyar király“ vendéglőben tartja rendes bavi ülését, melyre az összes tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

A delegátusok a királynál.

A bójt és az udvari ebéd.

A delegációk eltörlése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4.

Ma este 7 órakor volt a budai várpalotában az első delegációs ülés, melyen — amint fővárosi tudósítónk táviratozza — a közös minisztereken, Wekerle Sándor miniszterelnökön, Zichy Aladáron és Beck báró osztrák miniszterelnökön kívül számos magyar és osztrák delegátus vett részt.

A király az ebéd előtt a delegáció két elnökét tüntette ki megszólításával, az ebédet követő cercle alatt pedig elsősorban Wekerlét, Zichy Aladárt és Batthyány Tivadar gróft szolította meg. Ezután számos delegátussal ereszkedett beszédbe az uralkodó s Zboray Miklóst osztrák delegátusnak nézve, így szólította meg:

— Sie werden ja bald fertig!

— Ja, Majestät, — felelt ugyancsak németül Zboray, — wir sind schon fertig!

— Ja, hiszen maga magyar delegátus! — szólott erre öfelsége. De azért egész jól beszélt németül!

— Igen, mint aféle dühös magyar! — válaszolt Zboray. Azt hiszem azonban, hogy felséged meg van elégedve a magyar delegáció működésével.

A király bölintott s azután Benyovszky Sándor grófhhoz fordult, kivel az időjárásról beszélgetett. Megszólította még Kramarz osztrák delegátust és többeket.

Érdekes epizódja volt a mai delegációs ebédnek — ebéd előtt. A király tudvalevőleg hitbuzgó katolikus, aki a pénteki bójtnapokat mindig megtartja s pénteken sohasem eszik húst. A mai ebéd pedig péntekre esett. A király nem akart magának külön főzetni, a delegátusokat pedig nem akarta bójtös ételekkel fogadni. A bonyodalmat úgy oldották meg, hogy a király a hercegprimáshoz fordult, aki azután feloldotta az uralkodót a pénteki bójtnap megtartása alól.

Az ebéd alatt élénk eszmecsere fejlődött ki a magyar és osztrák delegátusok között. Lechner osztrák delegátus kijelentette, hogy a delegációk intézményét el kell törölni, mert ez az intézmény a parlamentarizmus lealacsonyítása. Ő, — ugymond — legközelebb akciót in-

dit az ausztriai parlamenti körökben a *delegációk eltörlése tárgyában*. A magyar delegátusok, különösen a független pártiak kijelentették, hogy örülnének, ha ez az akció sikerre vezetne. Mert ez esetben saját elveiket látják megvalósítva. A legtöbbben biztosították Lechnert, hogy *támogatni fogják a mozgalmat* s *Sághy Gyula* úgy nyilatkozott, hogy ő maga fogja lefordítani magyarra azokat az újságcikkeket, melyeket Lechner e tárgyban írni fog s ő maga fog gondoskodni arról is, hogy azok a magyar sajtóban elhelyezést nyerjenek.

A legközelebbi delegációs ebéd vasárnap lesz.

A kiegyezés csődje. Beck báró Budapesten.

Uj ellenzéki pártalakulás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4.

Még sem a magyar delegáció, sem a képviselőház nem kezdte meg a karácsonyi vakáció utáni működését s a politikai színtéren máris olyan élénkség uralkodik, amely nagy események előtt szokásos. És a nagy események előszele már érezhető is. Beck báró osztrák miniszterelnök a fővárosban van, hogy Wekerlével a kiegyezés kátyuba jutott szekerét valahogyan megmentse a teljes megfenekléstől. Mert a kiegyezés csődje nagyon komolyan fenyegeti a kormányt, amelynek gondot okoz az is, hogy mindinkább erősülő akcióval szervezkedik a fővárosban az az új politikai párt, mely hivatva van, hogy a parlamenti ellenzék szerepét átvegye. Egyelőre még csak csendben folyik a szervezkedés, de annyi máris bizonyos, hogy az új párt, melynek feje *Eötvös Károly* lesz, a nemzetiségi ellenzéknél jóval több kellemetlenséget szerezhet a kormánynak.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

(A kiegyezés bajai.)

Beck báró osztrák miniszterelnök Budapestre érkezik. A váratlan utazást bécsi forrásból azzal magyarázzák, hogy az osztrák miniszterelnök budapesti útja azért vált szükségessé, mert Beck báró részt akar venni a Budapesten a delegációk tiszteletére adandó udvari ebédeken. Az kétségtelen, hogy az osztrák miniszterelnök utazásának ez is egyik célja, de viszont nem fér semmi kétség ahhoz, hogy Beck báró itt tartózkodása alatt érintkezésbe fog lépni *Wekerle Sándor* magyar miniszterelnökkel a legégetőbb kérdés, a kiegyezés dolgában. Ebben a kérdésben a közvéleményben teljesen konfuzus felfogások vannak. Ennek oka az, hogy míg egyrészt *Wekerle Sándor* dr. magyar miniszterelnök karácsonykor egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a kiegyezés dolga *nagyon jól áll*, néhány napra rá *Derschatta* osztrák vasuti miniszter, akiről szintén fel lehet tenni, hogy alapos ismerője a helyzetnek, odanyilatkozott a bécsi *Zeit*-ban, hogy a kiegyezés létrejöttét teljesen kizártnak tekinti s nagyon is közel állunk Ausztria és Magyarország kényszerű és elkerülhetetlen gazdasági szakadásához.

Már most a két ellentétes nyilatkozatból a józan elme csakugyan nem tud eligazodni a dolgok állásán s így érthető az a pártkörökben felmerült kíváncsiság, hogy nagyon hasznos volna, ha a két miniszterelnök tanácskozása

után valamelyes tájékoztató felvilágosítással megnyugtatón a közvéleményt.

A kiegyezési tárgyalások folytatására küldött szakbizottságok még nem fejezték be tanácskozásukat s így bár mindenesetre nagy fontossága van *Beck* és *Wekerle* tanácskozásának, mégis biztosra vehető, hogy végleges megállapodásról aligha lehet köztük szó, mert a két kormányelnök csak akkor fog döntő tanácskozáson találkozni, ha az albizottságok tisztázták a vitás kérdések elvi állapotát.

(Biharban nem vizsgálnak.)

Budapesti tudósítás nyomán tegnap megírtuk, hogy a belügyminiszter vizsgálóbíztos küld Bihar és Marostorda vármegyék nyakára. Utána jártunk a hír valóságának s azt a felvilágosítást nyertük, hogy *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter, ámbár a két vármegyében uralkodó lehetetlen állapotoknak szeretne véget vetni, ilyesmire még nem gondolt.

(Uj ellenzéki párt.)

A fővárosban most új párt előkészítésére folyik nagy csendben mozgalom. A párt szervezői teljesen gazdasági célok szerint sorakozó táborot akarnak gyűjteni s állítólag *Eötvös Károly* megígérte, hogy az alakulás élére áll. Az új párt, amennyiben a parlamentben több tagja akad, ellenzéki szellemben fogja a kormány intézkedéseit bírálni, mivel az ellenzék minden parlamentben elkerülhetetlen szükség s az ország érdekei is megkívánják, hogy a kormány tetteit ellenőrizze.

Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő, a parlament egyetlen magyar ellenzéki pártjának, a demokratáknak vezére az esetleg megalakuló új ellenzék jelentőségéről így nyilatkozott:

— Ezen a parlamenten belül minden akció teljesen hiábavaló. Oly ideges és türelmetlen parlament ez, mely az objektív kritikát egyáltalán nem képes elviselni. Szinte természetesen találom, hogy ebben a képviselőházban nincs ellenzék, mert ez a türelmetlen társaság két óra alatt lelkesedéssel megcsinálná ellene a Tisza-lexet, mely miatt annak idején nagy harcunkat megindítottuk. Tehát magam is csak ritkán fogok a Házban ezentúl is beszélni, csupán akkor, mikor a hallgatás bűn. Gondom inkább arra lesz, hogy ott, ahová szavam elhallatszik, fölvilágosítsam a népet s figyelmeztessem arra is, hogy a mai helyzetben minden közjogi ugrándozást szinfalhasogatásnak tartok. Aggodalommal látom, hogy a belügyi reakció egészen elterpeszkedett már s a koalíció szabadelvű többsége minden féktelenséget eltűr.

Párbaj — mindhalálig.

Egy asszony miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4.

A francia hadsereg két tisztje olyan borzalmas párbajt vívott, amely élénken emlékeztet a középkori párviadalok barbárságára. A föltételek szerint a viaskodók, akik egy nő miatt szólalkoztak össze, vezényszó nélkül 30 méter távolságra annyiszor lövöldözhettek egymásra, ahány golyó revolverükben volt. A párbajról, amelyben az egyik fél veszedelmesen megsérült, az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Versailles közelében két katonatiszt párbajt vívott, amely rendkívül szigorú föltételeivel óriási föltűnést kelt a párisi helyőrség körében. A párbajban az egyik tiszt, *Spitzer György* vértesezredbeli hadnagy súlyosan megsebesült. A golyó combjába furódott és onnan továbbfutva, *belső szerveket is megsértett*. A párbajra az szolgáltatott okot, hogy a két tiszt

valami *asszony-dologban* összekocant. Spitzert, akinek szülei osztrákok, kórházba szállították. Az orvosok reménytelennek mondják állapotát.

A párbaj föltételei között volt az is, hogy a felek 30 méter távolságra vezényszó nélkül annyiszor löhetnek egymásra, amennyi golyó van a revolverükben. Mindenik revolver 25 golyóval volt megtöltve. Az ellenfelek hatszor löttek egymásra anélkül, hogy kárt tettek volna egymásban és *Spitzer* csak ellenfelének hetedik lövése után esett össze. Ellenfele, *André* hadnagy a párbaj után eltávozott anélkül, hogy egy cseppet is törődött volna megsebesült bajtársával.

A párbajsegédek neveit még nem tudni, de valamennyi ellen megindítják a büntető eljárást.

A bűnbánó delegátus.

Schönaich védi a trónörökös.

A katekizmus és a katonai szeilem.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4.

Az osztrák delegáció tegnapi ülésén *Stein* alldéutsch delegátus — amint azt mai lapunkban részletesen megírtuk — nemcsak élesen, hanem izléstelenül is nekiment *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnek és *Ferenc Szalvátor* főhercegnek, akiket azzal vádolt, hogy a közérdek rovására elégítik ki magánérdekeiket és különösen a trónörökös visszaél azzal a hatalommal, amelyet az uralkodóházhoz való tartozása és magas katonai állása révén élvez. Ez a vehemens támadás ma arra készítette *Schönaich* hadügyminisztert, hogy erélyes szavakban védelmére keljen *Ferenc Ferdinánd*nak, aki szerinte csak akkor alkalmazta a katonaságot, amikor *Konopistot* elborította az árvíz és az egész környéket végpusztulás fenyegette.

Stein delegátus ekkor fölszólt és bocsánatot kért tegnapi heveskedéséért és bárdolatlanságáért, amivel azután az incidenst elintézték.

A delegáció üléséről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Az osztrák delegáció ma délután *Lobkovitz* herceg elnöklete alatt folytatta plenáris tanácskozásait.

Napirend előtt fölszólt *Schönaich* hadügyminiszter és erélyes szavakkal visszautasította *Stein* delegátus tegnapi támadását. A trónörökös semmiféle szabálytalanságot nem követett el és olyan célokra, melyekre nem szabad katonaságot fölhasználni, nem is használt föl soha, egyes rendkívüli eseteket kivéve. Nyen rendkívüli eset volt a *konopisti árvíz*, amikor az árvíz elöntéssel fenyegette az egész vidéket és a helyzet oly aggasztó volt, hogy azzal szemben minden polgári hatóság is a katonaság segítségét kérte volna, hogy a fenyegető veszélytől megszabaduljon. Kéi a delegációt, hogy a helyzetet így fogja föl és utasítsa vissza az olyan támadásokat, mint amilyen tegnap *Stein* részéről elhangzott.

Most szólásra emelkedett *Stein* és mindezek előtt bocsánatot kért az elnöktől és a delegációtól tegnapi kemény kifejezéseiről. A bibliával tartja, hogy isten szivesebben megbocsát a megtért bűnösnek, mint száz hűségeseznek. Ennek a bűnbocsánatnak reményében viszatér tegnapi beszédének tárgyaira és *Schönaich* gróffal polemizál, aki azt mondta, hogy a katonák között *jobbann kell terjeszteni a katekizmust*. Szóló ezt lehetetlennek tartja, mert a katekizmus tanításával a katonaság szelleme sok tekintetben *nem egyezik*. A 10 parancsolat azt mondja, hogy *ne öl*, a hadsereg élet-hivatása pedig az ölés. Mit szól ehhez a hadügyminiszter? (Tetszés, derűtlenség.) Hivatkozik *Napoleon* példájára, aki kevés bibliára, de sok fegyelemre tanította katonáit.

Einspinner delegátus arról beszél, hogy a delegáció mai szervezetében nem felel meg

annak a célnak, amelyet hivatva volna szolgálni.

Steiner keresztény szocialista kijelenti, hogy a hadügyminiszter a hadseregszállítások ügyében súlyos kötelességsértést követett el. Nem tűrhető, hogy Ausztria érdekei Magyarországnak kedvéért sérelmet szenvedjenek. A magyarok nem akarnak ujoncot adni, de arról nem gondoskodnak, hogy az ember Budapestre mehessen, amit megakadályoz az elisztitatlan hó. Ha nem volna hadsereg, a delegációba se mehetne itt az ember. A hadügyminiszter hótisztogatásra és minden célra rendelkezésükre bocsátja a magyaroknak a hadsereget, Ausztriában pedig akkor is megtagadja a segítséget, ha azt fontos ügyekben kéri.

A többi szónokok szintén hevesen támadják Magyarországot. A tárgyalásokat holnap folytatják.

SPORT.

+ Az Aradi Turista Egyesület január 5-én szombaton este 6 órakor tartja az egyesület helyiségében (Vass-szálló, földszint az udvarban) IX. rendes évi közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése. 3. Pénztárnok jelentése. 4. Gazda jelentése. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1906. évi zárszámadásról és az egyesület vagyoni állapotáról. 6. Az 1907. évi költségvetés megállapítása. 7. A tisztikar lemondása. 8. Igazgatósági előterjesztés. 9. Az új tisztikar megválasztása. (Elnökség, igazgatóság, számvizsgáló-bizottság, központi és vidéki választmány rendes tagjai.) 10. Indítványok. A közgyűlést este fél 9 órakor társasestély követi, melyre tagok, azok családtagjai és a tagok által berendelt vendégek szívesen láttatnak. *Elnökség.*

A Tagányi-Sulkovszky-egyezség.

A hercegnő az Udvary-ügyben.

A pankotal uradalom sorsa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, január 4

„Ida fizetni fog“ . . . Udvary Ferenc, a szédelgő néppárti képviselő ügyének, szálló igéjévé lett ez a mondat. Ida, aki fizetni fog, amint azt már megirtuk: Sulkovszky Ida hercegnő, Sulkovszky József Mária hercegnek, a pankotali uradalmak dús gazdag tulajdonosának leánya, Tagányi Sándor dr. válófélben levő neje. A hercegnő mindjobban összekapcsolódik a kompromittált képviselő ügyével, amelyről most egy fővárosi estilap holnapi számában azt írja, hogy ha sikerül a Tagányi-Sulkovszky családok közötti egyezséget a bonni gyámhatósággal még januárban jóváhagyatni, akkor Udvary csakugyan kiszabadulhat kínos helyzetéből.

Fővárosi tudósítónk távirata szerint az estilap a lapunkban is közölt cáfolat dacára fön tartja a hírt, hogy az elkeseredett pörben álló Tagányi- és Sulkovszky-családok között egy budapesti közjegyző előtt a múlt napokban a következő érdekes (és a Szombathelyi Városi Takarékszövetkezésre nézve nagyon fontos) egyezség jött létre:

1. Sulkovszky József herceg fölmentetik a gondnokság alól. Megtartja két hitbizományát és magyarországi saját birtokait. Együttel válópört indít felesége, az öreg hercegnő ellen.

2. Az öreg hercegnő és lánya Tagányi Sándorné kapják az aradmegyei hercegi uradalmakat.

3. A két hercegnő ezen uradalmakból csak az erdőt tartja magának, a földet mintegy négy millió korona értékben átengedik a kis Tagányi-fiu javára, akinek vagyona a jövőben is Tagányi Sándor fogja kezelni.

4. A hercegnők a reájuk eső aradmegyei erdőket eladják egy bécsi bankcsoportnak hatmillió koronáért, amely összegből negyedfél millió az öreg hercegnőé, harmadfél millió pedig Sulkovszky Ida hercegnőé lesz, közösen adnak azonban Udvary ügyeinek rendezésére 300.000 koronát.

5. Sulkovszky József halála után Sulkovszky Ida hercegnő még mintegy 12 millió koronát kap.

6. Tagányi Sándor dr. és Sulkovszky Ida hercegnő közös megegyezés alapján felbontatják házasságukat.

Ezt a szerződést az összes érdekeltek, a gondnokkal együtt közjegyző előtt aláírták és beterveztették jóváhagyás végett a bonni törvényszékhez, mint illetékes gyámhatósághoz, mely januárban fog fölötté dönteni.

Ha ezt az egyezséget a bonni gyámhatóság jóváhagyja, Udvarynak sikerülni fog rendezni ügyeit.

A Zichy-hagyaték sorsa.

Megtámadják a végrendeletet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 4

A nemzet halottja már hetek óta pihen a kerepesi díszsírhelyen, amelyet a főváros adományozott, hogy e tétével is hosszú életet biztosítson az elhunyt emlékének. De se halál, se díszsírhely nem váltják meg attól, hogy ne bolygassák életét annak, aki nagy vagyonnal és nagy munkával vett részt a közéletben. Ahogy nyilvánosságra került Zichy Jenő gróf végrendelete, már az érdekeltek során kívül is akadtak, akik tudtak egy másik végrendeletéről. Egy régibb keletezetről, amely Zichy Jenőtől magának követeli az ajándékozás dicséretét azért a hagyományért, amelyet a végrendelező Zichy Jenő gróf juttatott a fővárosnak. Megtalálták Zichy Edmund grófnak, Zichy Jenő gróf édesapjának végrendeletét.

Tudvalevő, hogy Zichy Edmund gróf szenvedélyes ritkasággyűjtő volt. Bécsi szállása, mert odaköltözött, szomorú emlékü bátyja kivégzése után, telisded teli volt ritkaságokkal. A ritkaságok között volt egy kép is, amelyen Ferenc József látogatása van megörökítve Kálózson, a kivégzett Zichy gróf nyugvó helyén. 1852-ben történt ez a látogatás. A gyűjteményből — mint ezt életében Zichy Jenő gróf ismételtén állította, — igen sok és becses tárgyat elloptak. De ami megmaradt s ami most a fővárosra maradt örökül, szintén nagy értéket képvisel.

De ez a hagyaték nem a Zichy Jenő grófé, hanem a Zichy Edmundé. Zichy Edmund gróf végrendeletében kötelezi Jenő fiát, hogy neki hagyományozott мүкінсét őrizze Budapest főváros számára, építsen a мүкінсек megőrzésére díszes muzeális palotát, s azt, gyarapítván a tulajdon szerzeményével, hagyományozza Budapestnek. Amit a мүкінсекhez Zichy Jenő gróf szerzett, értékes szintén. De messze mögötte marad Edmund gróf hagyatékainak. Szakértők szerint 50–60.000 koronát megér Zichy Jenő gróf gyűjteménye is.

Érdekes másik hírünk is Zichy Jenő gróf leányai, minthogy az örökül hagyott vagyon nagyobb 24 millió koronánál, egyezkedést kíséreltek meg a vagyon egyetemes örökösével. Ha ez az egyezség nem sikerül, a hagyatékot, a köteles rész jussán, pörrel támadják meg.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: 11 k a, opera. (Bérlét A.)
Vasárnap: Délután: Nán i, népszínmű. Este: 11 k a, opera. (Bérlét B.)

* *Ilka.* Bemutató előadásnak is beillett Doppler Ferenc vig operájának, Ilkának mai reprize. A jó pár évtizedet megért magyar daljáték zenéje, melyen erősen meglátszik, Donizetti hatása, eleven, színes és bámulatosan fülbemászó. A közönség őszinte elragadtatással hallgatta a remek muzsikát és élvezte a kitűnő előadást. A szereplők mindegyike, külön-külön sikert akart biztosítani a magyar operának és még Ferrari is, telivér magyaros alakítást produkált István szerepében. A címszerepet Kaposy Józsa énekelte és neki jutott ki leginkább a tapsokból Pompás trillái, leheletszerű pianissimói és káprázatos fortissimói több ízben valóságos tapsvihart váltottak ki a közönségtől Hunyady, Ladiszlai, Nyáray, Ferrari legjobb tudásukkal, kiváló alakításokat mutattak be, az énekrészekben zavartalan gyönyört szereztek a publikumnak. Fenyvessy Margit Zita cigánylányt választotta bucsuszerepéül. Különb szerepet alig választhattott volna. Tömören csengő tiszta alt hangja betöltötte az egész házat, nemes szenvedélylyel, minden túlzástól menten kreálta Zitát. A közönség nyílt színen is lelkesen ünnepelte a bucsuzó művésznőt. A darab kiállítás és rendezése kifogástalan volt. A közönség, dacára a kellemetlen időnek, majdnem megtöltötte a színházat és elismerésével új sikert biztosított a kitűnő magyar operának. (H. G.)

* *A Népszínház pályázata.* A népszínházi bizottság január ötödikén ülést tart, amelyen eldől, hogy ki lesz a Népszínház új igazgatója. A pályázók a következők: Krecsányi Ignác temesvári, Komjáthy János kassai, Somogyi Károly nagyváradi színiigazgatók, Hegedüs Gyula, a Vigszínház kiváló művésze, Mérey Adolf, a Királysínház titkára, Malonyai Dezső és Verő György írók.

* *Vasárnapi előadások.* Follinus Aurélnak egy egészen helyi vonatkozású népszínművét hozza színre vasárnap délután az aradi színház. A „Náni, vagy a glogováci svábok“ régi jó darab, melynek címszerepében legutóbb Blaha Lujza vendégszerepelt Aradon. Vasárnap este Doppler Károly operáját, az *Ilkát* adják, a következő szereplőkkel: Hunyady, Ferrari, Kaposi Józsa, Ladiszlai, Fenyvessy Margit és Nyáray.

* *A temesvári színtársulat új tagjai.* Krecsányi igazgató már szervezte társulatát a jövő évadra. A drámánál nagyobb változás nem lesz, csupán egy új hősnőt és apa-színészt szerződtetett Krecsányi, mert Barthos Gyula a Nemzeti Színház tagja lett, Bolgár Olga pedig elhagyja a társulatot. Szánthó Gáspár baritonista külföldre megy s az ő helyébe Rózsa Imre lép. Haller Irma szubrett szintén elhagyja Krecsányi társulatát. Utódja Főti Frida lesz. Új csillaga is lesz a társulatnak; Albert Erzsébet, aki két év óta a pozsonyi színháznak elsőrendű tagja.

* *Jókai levelei.* A Révai Testvérek irodalmi intézete az alábbi felhívás közzétételére kért föl bennünket: „Jókai Mór irodalmi hagyatékának talán legbecsesebb része az elhunyt költőfejedelemnek hosszú élete során felgyűlt levelezése. Most, amikor Jókai összes munkái nemzeti diszkiadásának kiegészítésül a nagy író irodalmi hagyatékával együtt közrebocsátani óhajtjuk Jókai levelét is, azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulunk mindazokhoz, akiknek Jókai valamely levele birtokában van, hogy bocsássa azt rendelkezésünkre a Levelezés című kötetben való közlés céljából. Jókai minden sora megérdemli, hogy a magyar nemzetnek közös kincse legyen; ezért fordulunk kéreszünkkel a művelt magyar közönséghez. Méltóztassék a leveleket ajánlott levélben eljuttatni címünkre s mi az eredetit hiteles másolat után épségben visszaküldjük.“

Oriási színházi botrány.

Megdobált hercegnő.

Fütyty, szivarcsutka, ételmaradék.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4

Párisi táviratok szerint az ottani *Moulin Rouge*, amelyet nemrégiben operettszínházzá alakítottak át, oly világra szóló színházi botrány színhelye volt, amelyhez hasonlót Páris eddig még nem ért meg. A közönség elemi erővel tiltakozott ama perverzítások ellen, amelyekkel bizonyos körök immár a színpadot is teljesen megrontják.

Az izetlen társaság központjában egy idő óta *III. Napoleon* féltestvérének, *Morny* hercegnék leánya áll, aki rövid ideig *Delbeus* márkinak volt a felesége. A márkinő félig férfiruhában járt ama női kaszinókban, amelyek a kongregációs törvény védelme alatt lettek. Ezekben a társas körökben házárjátékokat játszanak és a félvilághoz tartozók szoktak megfordulni. E körökben a legutóbbi időben *Villy* a *Claudin házassága* című pikáns regény szerzőjének neje, *Colette* és barátja, *Morny* hercegnő voltak az esték hősnői.

Tegnap este egy némajáték előadásánál, amelyen *Morny* hercegnő is résztvett, a közönség páratlanul erős formában adott kifejezést megbotránkozásának a hercegnő diestelen szerepiése fölött. Amikor a hercegnő a színpadra lépett, fülsiketítő lármával és lábdobogással fogadták, a páholyokból pedig szivarcsutkákat és ételmaradékokat dobáltak feléje.

A szenzációs színházi botrányról, amelynek csak a rendőrség tudott véget vetni, az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Villy *Egyptomi álom* címen némajátékot írt, amelyben *Morny* hercegnő tegnap este föllépett, dacára annak, hogy *Eugenia* ex császárné és a Napoleon-család hívei, a bonapartisták óva intették a vállalkozástól. A némajáték tegnapi előadására zsufozásig megtelt a színház. Már a nyitány alatt igen nyugtalanul viselkedett a közönség és amikor a függöny felgördült s *Morny* hercegnő a színen megjelent, fülsiketítő lármába tört ki.

A színpadon a hercegnő egy könyv elolvasásába mélyed, míg a háttérben egy szarkofág áll, amelyen egy mumia fekszik. A közönség lármásan tiltakozott a hercegnő föllépése ellen és amikor *Morny* megkísérelte, hogy szerepét eljátsza, a közönség a lábával tombolt és olyan szitkokat kiáltott a hercegnő felé, amelyet nem lehet reprodukálni. *Morny* azonban tovább játszott.

A mumia megelevenedik és *Villy* neje, e bájos szerep eljátszója, kiemelkedik a szarkofágból.

Ez már tulontul elég volt a közönségnek. Viharos erővel zudult föl a tiltakozás és minden oldalról ez a kiáltás hallatszott:

— Nem akarjuk látni!

A páholyokból szivarcsutkákat, összegyűrt színlapokat dobáltak a szereplőkre, a férfiak fütyültek, de különösen az asszonyok tettek ki magukért. A tényekről az ételmaradékokat dobálták a színpadra és többen eltalálták a hercegnőt.

A fölháborodás vihara körülbelül 20 percig tartott, de azért a két hölgy rendületlenül megállt a helyén és végigjátszotta a szerelmi jelenetet.

Amikor a fölvonás véget ért, a botrány a nézőtérén folytatódott. A közönség ugyanis egy a színpad mellett levő földszinti páholyban észrevette *Villy*-t, akit lapos karimájú cilindere

révén egész Páris ismer. Az író *Bolairé* színeszével, intim barátjával ült a páholyban és csakhamar az embereknek és asszonyoknak jalenxa emelkedett feléjük, úgy hogy a rendőrség csak nehezen tudta őket a közönség dühéj megvédeni.

Az előadás folytatásáról azonban a hercegnő és *Colette* lemondtak, mert belátták, hogy veszedelmes volna a közönséget végsőig ingerelni.

HIREK.

Vallás és etikett.

Arad, január 4

Mikszáth Kálmán az 5 aranyos, derűs humorával pár évvel ezelőtt érdekes írt meg az udvari ebédek lefolyását. Azt az intim, de a szigorú etikett szabályai szerint berendezett éttermet, ahova közönséges halandó csak egy győzelmes választás keresttűzén át hatolhat be, a kiváló író ugyszólván kézzelfoghatólag rögzítette meg. Sokan olyan érdekes részletet, epizódot ismertünk meg Mikszáth leírása alapján, amely mindennél jobban jellemzi az udvari ebédek természetrajzát. Aki elolvasta a cikket, maga előtt látta a spanyol etikettel impregnált jelenet minden mozzanatát: ő felségét az asztalfőn, a sürgőforgó aranyhajtásos ezüst tálat, finoman metszett üvegeket nördő lakájokat, a magyar képviselőket, akik a finom udvari bornak elfogyasztására fordítják a legfőbb gondot, az osztrákokat, akik viszont inkább a konyha remek műveit szeretik és kellemetlen hascsikarással távoznak a mohón elfogyasztott ebéd után. Mert az etikett annyira szigorú és annyira spanyol, hogy másodpernyi pontossággal ki van számítva az ebéd tartalma, sőt még az is, hogy hány pillanatig maradhat az asztalon a *Langoustes á la Parisienne*, a *Cote de Beuf* vagy a magyar urak számára a *Château Leivolle 1866*.

Pillanatnyi, sőt tized másodpernyi pontossággal van kiszámítva mindez és akinek nem tetszik, hogy a kimért idő leteltével elkapják az orra elől a kellemesen párolgó étkeket, vagy az aranycsillagos nedűt, az felebbezen Bakuninhoz, vagy Krapotkinhoz, az anarchizmus propaganda néhai vezéréihez. Hja az etikett mindenkifölött Korlátlan ur még a Cézárokon is. Az etikett megsértése talán egy fokkal nagyobb büntetés a felségsértésnél is. Diadalmasan uralkodik és elhárít minden akadályt, még a legmerekvebbet is. Példa reá a mai udvari ebéd. Péntek volt és az uralkodó, aki buzgóhíve a katolikus egyháznak, pénteken böjtölni szokott. Am az etikett úgy hozza magával, hogy az udvari ebéden a király is egyék, hacsak egy csipetnyit, egy morzsányit is. Az etikett legnagyobb ur és ezért legyőzte még a böjtöt is. A király a hercegnőprimáshoz folyamodott, aki megadta neki a dispencziót és ő felsége a mai udvari ebéden evett, mintha hétfő, vagy szerda lett volna. Ime egy újabb bizonyosság az etikett győzhetetlensége mellett. Korlátlan ur a Cézárokon is és diadalmasan hártja el még a legmerekvebb akadályokat is.

— **Wekerle a királynál.** *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál. Délben *Kossuth* Ferenc kereskedelmi minisztert látogatta meg, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

— **Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát** kiadóhivatalunk úgy a helyben, mint a vidéken lakó összes előfizetőinknek, akik nagyobb hátralékban nincsenek, már szétküldötte. Aki tévedésből nem kapta volna meg a naptárt, forduljon a kiadóhivatalhoz, de a reklamációt kérjük lehetőleg írásban megtenni; telefonon vagy személyesen a felszólalások azonnal el nem intézhetők, mert a reklamációkat meg kell vizsgálni vagy a postakönyvben vagy a kihordók átadási jegyzékében, ami időt igényel.

— **Katonai tanácskozások Budapesten.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Félhivatalosan jelentik Bécsből, hogy még e hó első felében a király elnöklete alatt *katonai tanácskozások* lesznek, melyeket előreláthatólag a budai királyi várakban fognak megtartani, miután a király még legalább két hétig szándékozik Budapesten tartózkodni. Ezekben a tanácskozásokon részt fog venni *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, *Frigyes* főherceg, *Ücküll-Gillenband* és *Galgóczy* csapatfőfelügyelők és *Konrad* vezérkari főnök.

— **Szmracsányi püspök betegsége.** Mint Nagyváradról jelentik, a San-Remóban üdülő *Szmracsányi* Pál püspök betegsége néhány nappal ezelőtt rosszabbra fordult. A beteg főpap már február hóban vissza akart utazni székelyére. Nagyváradra, de a betegségében beállott nagymérvű visszaesés ezt meggátolja. Teljesen ki van zárva most már, hogy állapota egy fél év alatt annyira javuljon, hogy újból tevékeny részt vehessen egyházmegyéje ügyeinek vezetésében.

— **A kormány a főváros ellen.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Jól értesült körökben azt a hírt kolportálják, hogy a kormány a legutóbbi községi választásokon szenvedett veresége miatt erős akcióra készül a főváros ellen. A kormány ugyanis az új fővárosi törvényt már legközelebb a Ház elé terjeszti s ha csak lehet, a nyári szünetek előtt letárgyalatja. Ősszel azután a fővárosi képviselőtestületet *fel fogják oszlatni* és az új törvény alapján ki fogják írni a választásokat. Ez év végén tehát már az új törvény alapján választott képviselőtestület fogja intézni a főváros sorsát. Hogy ennek a többsége olyan lesz-e, mint a hogy azt a kormány óhajtja, az még nagyon kétséges.

— **Nász a Csernovics-családban.** *Csernovics*-Diodor dr. miniszteri tanácsos, aradi állami jószágigazgató ünnepelt szépségű leányának, *Csernovics* Juliának esküvőjét *Bethlen* János gróf krassószörény-megyei szolgabíróval február 5-én tartják meg Aradon. Ámbár nászvendégeül csupán a családtagok fognak szerepelni, a két előkelő család kiterjedtségénél fogva az esküvői ünnepségek rendkívül impozáns lefolyásuk lesznek.

— **Balkáni uralkodók találkozása.** Konstantinápolyból táviratozzák: Károly román király legutóbbi találkozása *Ferdinánd* fejedelemmel, a balkáni diplomácia köreiben nagy nyugtalanságot kelt. Attól tartanak ugyanis, hogy ezen a találkozáson politikai megbeszéléseket folytattak, sőt talán egyezményeket kötöttek.

— **A 300,000 koronás család.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A rendőrség a vizsgálóbíró megkeresésére tovább nyomoz a belvárosi takarékpénztár családi ügyében. *Döbrösi* a család egyik bűnöse ugyanis a vizsgálóbíró előtt közlékenyebb volt mint a rendőrségen és a vizsgálóbíró keresi *Vorlicsek* büntársait. Közismert dolog, hogy *Vorlicsek* anyja a fia viselt dolgáról semmit sem akart tudni, később beismerő vallomást tett, hogy ismeri fiának összes terveit, csak a pénzszerzés módzatairól nem tudott. Ugyanígy *Vorlicsek* atyja is, aki később beismerte, hogy fiának Csehországban az ő il

letőségi helyén utlevelet szerzett és az ő közbenjárására helyezte el a pénzt a bécsi hitelbank safe depositjában. Ott különben baj van, mert a bank a bírói eljárás befejezéséig ennek a pénznek a kiadását megtagadta. Sándor László fogalmazó tehát folytatja, illetve kiegészíti a nyomozást és evégből tegnapelőtt Pozsonyba utazott, ahonnan Bécsbe megy. Nincsen kizárva, hogy a vizsgálat befejezésével újabb letartóztatás lesz. Sándor László fogalmazó csak holnap tér vissza és akkor fogják újból átvizsgálni Vorlicseknek a rendőrségen lévő bőröndjét.

— **Az aratósztrájk.** Politikai körökben már igen komolyan foglalkoznak azon eshetőséggel, hogy az idén 600—700 községben ki fog törni az aratósztrájk. A szociáldemokrata párt az utolsó hónapokban *száz agitátorral* és közel *egy millió röpirattal* nagy agitációt fejtett ki. Az „Alkotmány” írja, hogy *Csizmadia* Sándor pedig 35.000 új előfizetőt szerzett lapjának, a *Világszabadság*-nak.

— **Az alkotmánypárt hivatalos lapja.** A *Weisz* Julián szerkesztésében megjelenő *Budapesti Tagblatt* esti lappá alakul át, mint az alkotmánypárt hivatalos lapja. A lap *Gratz* Gusztáv dr. orsz. képviselőnek, a bécsi *N. Fr. Pr.* mostani budapesti szerkesztőjének szerkesztésében fog megjelenni.

— **Németország tanul.** *Berlin*-ből táviratozzák: Most először történik meg, hogy német tiszteket Japánba küldenek, hogy ott a hadseregnek szolgálatot teljesítsenek. Engelen vezérkari százados és Kundt, a 26-ik gyalogezred századosa holnap indulnak el Szibérián át Japánba. *Draschke*, a 71. gyalogezred és *Becker*, a 28. dragonos ezred hadnagya Amerikán át utaznak. Az említett tisztek a Japánban teljesítendő szolgálatra huzamosabb időn át készültek, megtanulták a japán nyelvet és a keleti szeminárium tanfolyamait hallgatták. Egyelőre két évre terjedő Japánba való kiküldetésük alatt előbb Tokióban fognak szolgálni, azután pedig különböző vidéki ezredekhez fogják őket beosztani és alkalmas fognak nekik nyújtani arra, hogy az orosz-japán háború tapasztalatai folytán a csapatok kiképzésére és a hadsereg szervezésére vonatkozólag levont következtetéseket személyes meggyőződés alapján megismerhessék.

— **A Varjassy-bankett.** A város leendő polgármesterének, *Varjassy* Lajosnak tiszteletére a törvényhatósági bizottság tagjai e hó 9-én, a választás napján az Ipartestület nagytermében tudvalevőleg bankettet rendeznek. A bankettbizottság a bankett rendezésével *Lócs* Rezsőt és *Kovács* Vincét bizta meg, akik mindent megtesznek, hogy a társasvárosra mennél jobban sikerüljön. Egy teríték árát öt koronában szabták meg. A rendezők a banketten résztvenni szándékozók részére *Fejér* Gyula, *Wadovszky* Gusztáv, *Maresch* Gyula és *Hoffmann* Antal kereskedőknél aláírási íveket helyeztek el.

— **Vadászatok a Zse énski-uradalomban.** December 31-én és tegnap, január 3-án tartották meg *Zselénski* Róbert gróf ötvenesi uradalomban az évente szokásos nagy vadászatokat. A vadásztársaság tagjai a házigazdán kívül a következők voltak: *Bánhidny* Antal báró, *Baross* Ferenc dr., *Blaskovich* Ernő, *Csernovics* Diodor dr., *Fábián* László, *Fábián* Lajos, *Friebeisz* Miklós, *Mocsonyi* Antal, *Ney* Ferenc, *Nikodém* János, ifj. *Nopcsa* Elek báró, *Orczy* Elek báró, *Piret* Lajos báró, *Récsey* Miklós, *Sármezey* Árpád és *Vásárhelyi* Dezső. Az első vadászat 672 nyul, a második 800 nyul volt a vadászszám. Mindkét alkalommal különvont szállította ki a vendégeket a vadászatokra, amelyeket az ötvenesi kastélyban adott gazdag ebédek rekesztettek be.

— **A bolgár vasuti sztrájk.** *Berlin*-ből táviratozzák: Szófiából jelentik a *Voss. Ztg.*-nak:

A minisztertanács további rendelkezésig az egész vasuti szolgálatot a hadügyminiszter rendelkezése alá helyezte. A vasuti zászlóaljok létszáma és tisztjei a sztrájk idejére rendkívüli napidíjakat kapnak. A szedők a vasutasok támogatására szintén sztrájkot terveznek.

— **Eljegyzés.** *Hámos* Lajos mérnök eljegyezte *Avarffy* Melánia kisasszonyt, *Avarffy* Gyula nyug. itélőtáblai bíró bájós leányát.

— **A legújabb diplomata.** A budapesti diplomáciai kart — ha szabad ezt a kifejezést használni — nagy örömmel érte. Tagjainak száma megszapordott egygyel. Bizonyosság rá a hivatalos lap mai számának ez a közleménye:

Ó császári és apostoli királyi felsége a cs. és kir. Ház és a közös külügyek miniszterének legalázatosabb előterjesztése alapján 1906. évi december hó 15-én kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy *Grossman Simon* magyar állampolgár a neki adományozott ecuadori köztársasági tiszteletbeli főkonzuli megbízó-leveléhez a legfőbb exequatort kegyesen megadni méltóztatott.

Régóta érzett hiányt pótoltt ezzel a kinevezéssel ő felsége. Ecuador köztársaságának Magyarországon lakó polgárai végre törvényes képviselőjükhöz fordulhatnak, ha bajba kerülnek. Másrészt az az impozáns testület, amelyet budapesti diplomáciai karnak szoktunk nevezni, ha lehetséges, még impozansabb lesz. Az új főkonzul már nemsokára a nyilvánosság elé lép. A fővárosi diplomata, tudvalevőleg, minden esztendőben kegyel tesen megüli a pekingi német követ meggyilkolásának évfordulóját. A sok színes, drága díszruha ilyenkor szokott a bámuló főváros előtt fölvonulni. *Grossman* főkonzul ezidén már részt vesz a menetben — természetesen főkonzuli egyenruhájában.

— **Egy ezred áthelyezésének története.** A 39-ik gyalogezredet, amely évtizedeken át *Debrecenben* állomásozott és nagy népszerűségnek örvendett, elhelyezték *Bródba*. Az elhelyezésnek oka egy debreceni lap értesülése szerint *Kovács* Gusztáv főispán emlékezetes megveretésében keresendő. Egy magas állású tiszt mondotta ugyanis ezt okul. Álláspontját azzal indokolta, hogy *Kovács* Gusztávnak Debrecenbe való érkezéséről beszélt az egész város. Tudomása volt nemcsak *Nagy* Győző tábornoknak, de az egész állomásparancsnokságnak is erről s jóllehet napok forogtak kérdésben, mindazonáltal *Nagy* Győző sem lovas, sem gyalogsági készletről nem gondoskodott. E mellett bizonyít az is, hogy a hadügyminiszter a tervezett összes ezredáthelyezéseket annak idején visszavonta, egyedül csak a 39-ik gyalogezred maradt az eredeti terv szerint s így lekerült az ezred *Bródba*. Az illető katonatiszt, aki annak idején az állomásparancsnokság ügyeinek irányításában beavatott volt, befejezett ténynek jelentette azt is, hogy a 39-ik gyalogezred nem lett volna Debrecenből elhelyezve, ha *Nagy* Győző csak látszólagosan bár, de ki tudta volna mutatni, hogy készlet felállítására iránt intézkedett. Általában az állomásparancsnoknak nemcsak az a hivatása, hogy kiadott parancsokat teljesítsen, hanem az is, hogy a hatalom érdekében saját belátása szerint intézkedéseket tegyen. *Nagy* Győző pedig ezt nem tette s ezt az ezred számlájára is terhelő adatul irták fel, őt magát pedig nyugdíjazták.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Orbán* Mihály dicsőszentmártoni adóhivatali gyakornokot a viágosi kir. adóhivatalhoz adótitkárré nevezte ki.

— **Gyújtogatás — unalomból.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Zsipecz* Lajos napszámosnak Szondy-utca 48. sz. alatti lakásán tegnap este magára maradt a hét éves Lajos. A szülők elmentek mulatni. A gyermek unatkozott meggyújtott egy gyertyát, kinyitotta a szekrényt és egyenként meggyújtott minden ruhadarabot. Az ablakon át a gyújtogatást meglátta egy szomszédasszony, lármát csapott, a házmester a betört ablakon át bejutott a lakásba és eloltotta a tüzet. De a ruha mind odaveszett.

— **A város segélyzettei.** A *Neuman* Dániel és neje által tett „*Neuman* Mariska” jótékony alapítvány 1906. évi kamatait a napokban osz-

totta szét a polgármesteri hivatal. Ez alkalommal öt aradi félárva névszerint *Singer* Erzsébet, *Solyom* Rezsín, *Lóvi* Jenő, *Piróvszki* Antal és *Messer* Aranka részesültek egyenként 34 korona 91 fillér segélyben.

— **Ujházi, a vasutigazgató.** A „mestert” — mint örömmel halljuk — újabb kitüntetés érte. Egy pesti lap jelentése szerint a „Rózsahegy Koritnicai Helyiérdekű Vasut Részvénytársaság” az alakuló közgyűlésén igazgatósága tagjává választotta meg. *Ujházi* Ede, akit a Ferenc József-rend lovagsága se hozott ki a sodrából, s a legértékesebb ezüstkoszorút, valamint a legzajosabb tapsorkánt is áldott flegmával fogadott, ezen legújabb kitüntetés vételekor gondolkozóba esett.

— Csak azt szeretném tudni — mosolyogta tünődve — hogy a művészeteknek, vagy a görömbaságonak akarnak-e hizelegni ezek a — marhák

Es ez az utóbbi lehetőség különösen jól esett neki, mert nagy virtusnak tartja „*Pokrócék*”-on is tullezni.

— **Uj ügyvéd.** *Petrutiu* Jusztin dr. ügyvédi irodáját Kisjenőn megnyitotta.

— **A csütörtöki tüntetésekhez.** *Hajdu* József aradi cipész panaszt tett nálunk, hogy a csütörtök esti tüntetések alkalmával a rendőrök, fiával együtt őt is a városházára kísérték, sőt az 1. számú rendőr durván bántalmazta és rugdosta, holott neki semmi köze nem volt a tüntetőkhöz, s úgy került arra, hogy a fiát kereste. Bizonyos, hogy ilyen alkalmaknál a rendőrségnek nehéz a járókelőket a tüntetőktől megkülönböztetni, de az ok nélkül bántalmazott iparos esete mindenestre megérdemli, hogy a főkapitány a vizsgálatot megindítsa.

— **Az ügyvédi kamarából.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Illés* László dr. nagyhalmgyi ügyvédet elbátározása folytán az ügyvédek lajstromából törölte; irodája részére *Pap* Teodor dr. nagyhalmgyi ügyvédet rendelte ki gondnokul.

— **Az öreg honvédeknek.** Az egy- és szegény 48-as honvédek részére a 2:1 asztaltársaság múlt évi gyűjtéseken *Kovács* Gyula 12 doboz, *Németh* Ilona Budapestről 2 doboz szivarvéget küldött. Az adományokért halás köszönetét fejezi ki a honvédegyelet elnöksége.

— **Nagy alkalmi tárat** *Weinberger* Ferenc ékszerésznél Arad, Andrássy-tér 20. sz. Fischer Eliz-palota. Aki szeretetteit egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajta a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi zseborák kerülnek szolid és olcsó árakon eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgálát. Telefon 489. Arad legelső és legrégebbi ékszerkészítési és javítási műhelye. 2479

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitz porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 112

NAPIREND.

Január 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Tóleszfor. — Protestáns naptár: Simeon. — Izraelita naptár: Sabbat, Semoth. — Görög-keleti naptár (december 23.): Krétai 10 vértanú. — A nap két 7 óra 49 perckor, nyugszik 4 óra 21 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 4.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor J. délután 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Január 5. Az aradi turista egyesület közgyűlése este 6 órakor (Vass szálló).

Január 9. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES

Aradi heti gabonavásár.

- Az Aradi Közlöny tudósítójától. -

Arad, január 4

Az időjárás olyan, mintha nem is tél közepében volnánk. Esik az eső s hideg alig van. Amilyen enyhe az idő, olyan lanyha a gabonaüzlet. A megindult szilárdság nem soká tartott.

A mai heti piac a kedvezőtlen idő folytán gyéren volt látogatva.

Eladásra került:

500-600 mm. buza 6.50-6.60.

100-200 mm. új tengeri 4.20-4.30.

Névleges jegyzés:

Zab 6.10-6.20.

Árpa 5.60-5.70.

Rozs 5.40-5.50.

Az árak koronákban, 50 klgr.-ként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. -

Budapest, január 4

Kínálat és vételkedv gyöngye. Elkelet 15,000 métermáza 5 fillérrel olcsóbb árakon. Amerika 1 olcsóbb. Az árak 50 kilonként számítva:

	Deli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.46-7.47	7.46-7.47
Buza októberre	7.74-7.75	7.74-7.75
Rozs áprilisra	6.67-6.68	6.67-6.68
Zab áprilisra	7.40-7.41	7.41-7.42
Új tengeri	5.12-5.13	5.12-5.13

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	190.25
Magyar hitelrészvény	840.25
Leszámitolóbank részvény	530.75
Osztrák-magyar államvasúti részvény	192.-
Hazai bank részvény	3.9.-
Rima-Muranyi vasúti részvény	576.-

CSARNOK.

Peppa.

Irtá: P.-Kasper Gizl.

(Vége.)

Éppen két héttel hazaérkezésem után levelet kaptam Ugody Pistától.

Sokat hallottam már Pistáról a két hét alatt. Misztikus, különös dolgokat beszéltek róla, amelyeken nem lehetett eligazodni. Ő, ki világéletében kerülte az asszonyokat, megnősült volna, de hogy kit vett el feleségül, azt biztosan senki sem tudta. Mondták, hogy valami különös, csodaszép teremést, akit a világ szemé elől elvitt erdélyi birtokára a havasok közé s ott kétféjű sárkányokkal őriztet. Nem ereszt senkit a felesége közelébe, mert féltékenysége szinte mániává nőtte ki magát. Legénykora óta még nem volt a fővárosban.

Engem régi barátság fűzött Ugody Pistához. Az elemi iskolából a szigorlatokig mindig egy padban ültünk az iskolában s testestől-lelkestől az egymáséi voltunk. Nem is csodálkoztam, hogy amint értesült hazaérkezésemről, mesészerű féltékenykedése ellenére is meghítt magához.

Elfogadtam meghívását. A helyi érdekű vonat lassu cammogással kanyarodott fel a merész hegyi utakra, pompás őserdőkön keresztül. De a táj minden szépsége ellenére is örültem már, mikor megérkeztünk Pista falujába. Nem is értesítettem a jövetelemről. Felöltömet a vállamra vetve, besétáltam az árnyas alleesorok közt a faluba, melynek apró házai közül büszken magaslott ki a kastély ércupolaja.

A nagy rácsajtó nyitva volt, de a kertben egy lélek sem tartózkodott. Fellépkedtem a terrasz lépcsőin a szobák felé. Már a harmadik szobát jártam, mikor a szomszédos szobákban végre élő emberek neszt hallottam. Benyitottam.

Ugody Pista a szoba tulsó sarkán egy ablakmélyedésben a falu lelkészével éppen egy sakkpartiba volt elmerülve. Az ajtó mögött pedig ott ült a felesége, lassan babrálva az ölében nyugvó himzörámán. Ahogy rápillantottam az asszonyra, meredten álltam meg a bámulattól.

A szemembe kaptam, hogy talán álmodom; de nem. Ő volt csakugyan, Peppa, az ő teljes, viruló asszonyi szépségében. Gyönyörű volt az az asszony, ahogy ott a szobában, a leáldozó napnak betolakodó sugarai bearanyozták alakját, mely leányos karcsúságából mit sem vesztett.

Gyors léptekkel siettem oda hozzá s a meglepetés hangján kiáltottam fel:

— Peppa! Peppa! On az? On itt? — Gyengén összereszt az asszony, fejét felemelte s rám nézett. Ugy látszik, ő is rám ismert mindjárt. A kezét nyujtotta felém, melyet én két kezembe véve szorítottam vissza.

E pillanatban — máig sem tudom, hogyan történt — Ugody Pista a szoba másik sarkából egy hirtelen ugrással mellettem termett. Izmos kezével erősen megszorította a karomat s izgatottan kérdezte:

— Te ismered Peppát? Te ismered? — Egészen ki volt kelve az arcából, a karomat meg oly erősen szorította, hogy felsziszszentem.

— De Pista! Ereszd el a karomat! Hát így fogadod a vendégedet?

Orditássá vált a hangja.

— Hát te előztél meg? Hát te bitoroltad a jogaimat? Nyomorult!

S most már mind a két kezével megragadva erősen megrázott; a szeméi vérben forogtak a dühtől, az orrcimpái megremegtek s aztán eleresztve, odarogyott a közeli karosszékre.

Az asszony remegve, megdermedten állt a helyén, a lelkész pedig, ki egy kukkot sem értett abból, ami itt történt, odasietett Pista mellé! Az az arcát a kezébe rejtette s úgy zokogta:

— Tudtam én, hogy ez el fog következni. Tudtam, hogy az utamba kerül az a nyomorult, Közeledtem feléje.

— De Pista, légy eszedem!

— Ne hazudj itt az én házamban! Pusztulj innen. El a szeméim elől, nyomorult!

Megzavarodottan támolyogtam ki a kastélyból. Mi a kö üthetett ebbe a Pistába! Azt hiszi, hogy én a szeretője voltam Peppának. Szegény fiu!

Ahogy lassan elgondolkodva haladtam az árnyas fák között, egyik kanyarulónál a lelkész utólért. Nagyon siethetett utánam, mert nagyokat lihegett, ahogy szólt hozzám.

— Mit tett ön szerencsétlen? Mit csinált avval az emberrel?

— Hallgasson meg tiszteletes ur, jó, hogy utánam sietett. Valamit tenni kell ezzel a fiúval, önben bízom. Hallgassa csak meg. Pista szörnyű tévedésben van. Feleségét öt évvel ezelőtt láttam. Éppen csak egy pár pillanatra. Azelőtt sem, azóta sem láttam. Soha semmi dolgom nem volt vele. Erről fel kell világosítani Pistát.

A lelkész keményen a szemembe nézett.

— Tehát önnek semmi dolga nem volt azzal az asszonnyal?

— Nem tisztelendő uram, nem.

— Hát várjon csak, — szólt halkán. — Önt el fogom szállásolni magamnál, én meg visszasietek a kastélyba. Valamit kell tennünk.

Már sötét este volt, mikor a lelkész visszatért. Az arca komor volt és bánatos. A hangja pedig remegett, amint beszélt.

— Atkozott dolog! Nem lehet azzal az emberrel beszélni. Nem hisz senkinek. Mindenáron párbajt akar.

— S az asszony? — kérdeztem.

— Az asszony szobájában van. Nem mer kijönni az urához.

Kinos csend állt be. Aztán tompán szólaltam meg.

— Tehát okvetlenül párbajnak kell lennie?

A lelkész szomorúan bólintott a fejével.

— Jó, — folytattam. — Az a bolond akarja, hát mit csináljak?

Még az éjszaka folyamán sikerült segédek keríteni, akik megállapodtak a feltételekben. Háromszori golyóváltás, huszonöt lépésről ötöt lépés avanszszal. A nap éppen akkor bukant fel a hegyek mögül, mikorra mindnyájan együtt voltunk a párbaj színhelyén.

A vezető segéd felállított bennünket. Valami komisz mordályt nyomott a kezembe, ami szomorúan csillogott a nap fényében. Régi

portéka lehetett, talán már ki is oltott néhány életet.

A párbajsegéd megadta a jelt. Szemben állottunk egymással. Pista görcsösen fogta a pisztolyt, rám emelte és erősen célzott. Látszott rajta, hogy még most sem tért az eszére. Ott süvitett el a golyó a fülem mellett.

Magam is lövésre emeltem a fegyvert. Lassan emeltem felfelé, feljebb, csak egyre feljebb; minél magasabban, annál jobb. Egészen a feje fölé emeltem, a levegőbe. Aztán elsütöttem.

Nagyont durrant a lövés, de a zaját egy sikoly túlhaladta. Amikor a füstfelleg eloszlott, Pista már ott feküdt a földön. Halántékából patakzott a vér s éppen végsőt hördült, mikor oda estem hozzá.

A nyomorult mordály na yon alacsonyán hordott.

Harmadnapra, a temetés után, a lelkészszel együtt felmentem a kastélyba. Peppa ott ült férje dolgozószobájában, az íróasztalra könyökölve. A fekete gyászruha még bánatosabbá tette arcát, melyen meglátszott a sok sirásnak nyoma.

Megállottam előtte s elfogódva szóltam:

— Peppa, bocsásson meg nekem.

Fel sem emelkedett a helyéről, csak nézett révetegen lefelé, a teste meg reszketett.

— Peppa, bocsásson meg. Isten a tanum, hogy nem tehetek a történetekről. Bocsásson meg és engedje jóvá tenni a hibámat.

Erre már felemelkedett. A szeméi lángban égtek s gyűlöletesen szólt:

— Menjen előlem. Nem akarom látni soha, soha!

— De Peppa, az Isten szerelmeért, hallgasson reám.

— Menjen, menjen, ha mondom. Nem akarom tovább látni. Sohse kerüljön elém. Gyűlölöm.

Olaszországban kóboroltam, ott láttam újra Firenze partján mandolinjával. Még akkor is gyűlölködve fordította el rólam a tekintetét.

IDEGENEK ARADON.

- Január 4 -

Fehér Kereszt szálloda. Mocsonyi Péter nagybirtokos Kápolnás. — Dóry Hugó nagybirtokos Uj-Dombóvár. — Knochy Gyula főszolgabíró Birkis. — Weisz Konrad mérnök Budapest. — Csiky Dénes Arad. — Palotai Lajos Kolozsvár. — Palotai Tihalmér hivatalnok Kolozsvár. — Messzer Izsó gazdálkodó Orosháza. — Boros Lajos és neje Temesvár. — Angyal József nyug. jegyző Lugos. — Czeizler Adolf kereskedő Szeged. — Váradi Salamon szállító Nagyvárad. — Forster József utazó Budapest. — Herczeg Sándor utazó Budapest. — Ördög Sándor utazó Budapest. — Naményi József utazó Budapest. — Abelesz Izidor utazó Budapest. — Goldstein M. utazó Budapest. — Szinger Izidor utazó Kecskemét. — Konrad Iván utazó Nagyvárad. — Stern Manó utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Kaldor Miksa borkereskedő Hódmezővásárhely. — Radó Ödön borkereskedő Budapest. — Ferenczy János gazdatiszt Beél. — Lunczer Lajos kereskedő Budapest. — Rasch Ferenc maganzó Szabadka. — Medveczky Árpád orv. — Nazzai János kereskedő Nagylak. — Stern Hugó kereskedő Budapest. — Tauber Sándor kereskedő Budapest. — Iritz Miksa kereskedő Makó. — Frankenstein Henrik kereskedő Budapest. — Gombos Mihály maganzó Nagyszében. — Pap Zoltán állatorvos Ternova. — Zachariéf György mérnök Budapest. — Kellner Sándor mérnök Budapest.

Nemzeti Színház.

A) bérlet.

A) bérlet.

Szombaton, 1907. évi január hó 5-én:

IIKA.

Eredeti vig dalljáték 3 felvonásban. Irtá: Egressy Beni. Zenéjét szerző: Deppler Károly.

SZEMÉLYEK:

Podegrassy	Hunyadi J.	János	Ladislai J.
Iika, leánya	Kapessy J.	Zita	Fenyvossy M.
István, ispán	Ferrari A.	Miska	Nyárai A.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Meghívó.

Aradon, 1907. január 6-án farsang
első vasárnapján a

∴ Központi szálloda nagytermében ∴

tartandó

nagy álarczos bála

a nagyjérdemű közönséget
mély tisztelettel meghívja a

3206

Rendezőség.

Belépti-díj: személyenként álarcosoknak 80 fillér, az álarcos hölgyeket kísérő hölgyek (garde-dame) szinte 80 fillér, urak személyjegye 1 korona 40 fillér.

A tánchoz való zenét Almai Albert Laci zenekara szolgáltatja.

A vigaság 9 órakor veszi kezdetét.

A legszebb álarcosnő és a legszebb álarcos férfi között egy meglepő szép és értékes ajándék lesz kiosztva. — Az ajándékok kiosztása bíráló bizottság által pontosan 1 órakor veszi kezdetét.

A legszebb álarcosnő egy óriási élővirág csokrot nyer, a mely vasárnap délelőtt este 8 óráig a fényesen világított Lincleum üzletben kiállítva lesz.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Valódi

5147

**Perzsa Szőnyegek
raktára**

Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.
(Sebessy-féle ház)

Schwartz Zsigmondnál

létezik.

Árak 15 forinttól kezdve.

Mindenkinek

ki lapunkra előfizet,

==== ingyen ====

megküldjük, ha azt levelező-lapon
kéri, díszes 54x76 cm. nagyságu

~~~~~ fali ~~~~~

lapnaptárunkat,

amely hivataloknak és irodáknak
==== nélkülözhetetlen. ====

LEGJOBB — SEBTAPASZ

A Dr. FORTI-féle

Még eddig semmiféle tapasztas nem érte el ennek a jó hatását!

FORTI LÁSZLÓ egyetlen gyártmánya. Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknél, daganatoknál stb. azonnal csillapítja a fájdalmat, oxizálja a daganatot és rogtán gyógyítja a sebet, anélkül, hogy vágni kellene. A női emlígyulladásnál biztos tyúkzemre jó eredménnyel alkalmazhatik. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és: legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban Forti László Budapest, II., Pala-u. 8 és a főraktárban Budapesten Török J. gyógytárban, Király-u. 12., valamint Budapesten minden és a vidéken a nevezetesebb gyógytárakban. Az ere ett dr. Forti-féle sebtapasz külön csomagolásban, F. L. be őrel van lepecsételve és az itt is látható védjegy és sajátkező aláírással ellátva. A szer 48171/99. és

56589/904. sz. a. miniszteri-
leg engedélyeztetett. A száma-
talan értéktelen és ártalmas
utánzatok arra indítottak,
mivel az utáncó ellen a
törvényes lépéseket megte-

Forti László

gyem és ezek alapján a budapesti büntető bír. Járésbíróság 1899
június hó 30-án kelt B. XI/2. számú végzésével a hamisítót a ta-
pasz tovább készítésétől szigorúan eltiltotta és eltilte. **Figyelem!**
Végül figyelmeztetem a t. cz. közönséget, hogy semmiféle más név-
vel ellátott tapaszt, sem Forti K. sem Forti György, vagy névtelen
el ne fogadjanak, mert az mind hamisítvány, hanem csakis egyedül
az eredeti Forti László gyártmányát! De ha valaki nekem hamisít-
ványt beküld, azt jutalomban r-szesítem. 3800

Aradon kapható: Földes Kelemen
gyógyszertárban.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Farsangi Ujdonságok megérkeztek!

Báli ruháknak legújabb csipke kekmék batiszt és selyem.

Ruhák confectionalva kaphatók.

Báli-legyezők, harisnyák, belépők.

Nagy választék: keztyűkből, egész hosszú glacé, selyem és csipkéből.

Rosenblüh. H. és Társa.

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Képesített és hatóságilag engedélyezett villanyvilágítási-, telefon és csengő felszerelő.

KALMÁR JÓZSEF ARAD, Salacz-utca 2-ik szám
Központi kávéházzal szemben.

Elvégzek:

kisebb és nagyobb **villanyvilágítási-**
munkákat, vezetékek beszerelését, lámpá-
sok és üzlethelyiségek teljes új beren-
dezését, csillárok fel- és leszerelését és
ezeknek átalakítását.

Szállítok és felszerelök:

**Dynamó-gépeket, erőátvitelre mo-
torokat, kávéházi ventilátoro-
kat, villamos főző- és vasaló-
készülékeket.**

Elvállalok:

2890

**Házi villamos-csengőket, ezeknek
javítását vagy évi jó tartan tartását, —
Javitó-műhelyemben készítek min-
den e szakba vágó javításokat.**

242.

Városi és megyei telefon szám

242.

Egyedül az országban!

Kitüntetve a tanítás terén szerzett érdemekért érmekkel és oklevelekkel.

Soha ily kedvező alkalom!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy **budapesti el-6 felsőbb szabás-tanítási intézet** tulajdonosa itt Aradon, Kőlcsey-utca 9. szám alatt 6 heti tanfolyamot nyitott férfi és női szabók, valamint házi kisasszonyok részére. Kerem az érdekeltek melőbbi jelentkezését. Ugyan itt kapható a saját kiadása tankönyv 6 koronáért és szabászi minták, felelősségre jutányosan ugy női, mint férfi ruhákhoz mindentelje szabásminták mérték szerint, ugyanitt kaphatók jótételek mellett. Ha 5-6 házi kisasszony együtt jelentkeznek, úgy kedvezménye 30 korona tá díjért tanítatik. 3180

Becses pártfogását kéri:

Mehr Sámuel

okl. műszabász tanár, Kőlcsey-utca 9. szám.

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

Kaiser-féle mell-karamellák.

A három fenyővel. Orvoslag ajánlva és megvizsgálva **köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen.** 5120 kö. jegyzőkönyv hiteltelített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Guttori Földes Kelemen, Hájós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában Aradon, Zombory János gyógyszerárában Uj-Szent-Annán és Szokoly Sándor „Iris” gyógyszerárában Lippa. 2779

5238—906. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén rohamosan felépett kanyaró betegség járvány jellegét az 1876. évi XIV. t. cz. 157. §-ának c. pontja alapján megállapítottam a járvány tovább terjedésének megállítására a következő óvintézkedések foganatosítását rendlem el.

1. A fertőző kórba esett betegekhez orvost hívni a hozzátartozók kötelessége. A meghívott orvosok eljárásához tartozik azután minden esetben a bejelentéssel az orvosi hivatalhoz eszközödni.

2. Az orvosi hivatal egészségügyi biztosa a bejelentett betegség esetéhez rögtön kivonul, felragasztja az illető helyen a vöröslő lapot, mely a látogatás megállítására szolgál. Ugyanakkor figyelmezteti a családot a beteg elköltöztetésére, a tisztaság követelméire, a szennyezett ruhatermek

kezelésére s a fertőtlenítésre; egy időre pedig minden a szomszédokat óvatosságra buzdította volna, azok körében néhanapján lappangó betegek iránt tudósítottak s olyanokat az orvosi hivatalban bejelenteni tartoztak.

3. A tisztító orvos, amennyiben nem saját betegéről van szó — szintén megjelen a beteg háznál, ellenőrizi a beteg körül elhelyezkedésével s mindazon óvintézkedéseket, melyek előírva vannak; olyan esetben pedig, a hol a viszonyok megkövetelik, a betegnek gyógyintézetbe szállítása iránt intézkedik. A beteg gyógyulása után a lakás tisztogatását, fertőtlenítését foganatosítja, fertőző tárgyak elmozdítását megakadályozza.

4. A beteg családjahez tartozó tanuló gyerekek az iskolázástól távoztartandók, s úgy azok, mint a felgyógyult beteg ba talán szintén iskolás lenne, az iskolába csak orvosi igazolvánnyal fogadható vissza.

Felhívom a város közönségét, hogy ezen rendelkezéseken a legnagobb szigorúsággal a törvényes jogkövetkezmények terhére áll betartása és ahhoz alkalmazkodik.

Arad, 1906. évi december hó 29-én.

Varjassy,
h. polgármester.

Reuma (kőszvény)

igen gyorsan meggyógyul annál, aki a kiváló és elismert „Gichtolin” kenőcsért rendel és használja.

Nagy üveg . . . . . 2 kor. 50 fill.
Kis . . . . . 1 kor. 30 „
csakis utánvét mellett küldi 3766

J. Zelenka Brunn, Dornich 24

Számtalan elismerő irat

Alapított 1860. Allami telefon 213.

MUNZI

uri divat üzlete

ARAD.

Farsangi idényre!

„Legdivatosabb” frack és smoking
ingek 3198

„Legdivatosabb” gallérok és kékeldők

„Legdivatosabb” fehér és színes
nyakkendők

„Legdivatosabb” selyem és francia
batist zsebkendők.

Remek választék!

Az 1902. évi versenyző ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi mákói ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvételnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltetnek. 768

Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálok.

Az 1896. évi kiállításon a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a szőlőbírók és urak figyelmét felhívni, hogy **addig, míg készletem tart** az évi szőlőoltványtermésomból kiváló szép, **duz gyökerzetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok

kerülnek eladásra,

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom duz gyökerzetű szőlőoltványaimat, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola vészölmet.

Az oltványokkal való sikeres pótlást eljárásait a vendégek kivételre szívesen szolgálok.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány utca 13. Telefon 410.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

7504—1906. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Messzer Mór végrehajtonak, Mihályfy Mózes végrehajtást szenvedett elleni 84 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a világosi kir. járásbíró területén lévő, Magyarád község területén fekvő s a magyarádi 8. sz. tjkvben A. I. 1., 2. (14—15) és 1814. hrsz. a. ingatlanra az árverést 933 koronában ezennel megállapított kiáltási áron elrendelte és hogy a fentebbi ingatlanok az 1907. évi január hó 25. napjának d. e. 9 órájkor Magyarád község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 93 korona 30 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Világos, 1906. évi december hó 12. napján.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Povolni,
k. r. aljbíró.

21519—1906. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a városban előfordult veszettségi eset következtében Aradváros területén lévő összes kutyáknak f. 6. december hó 24. től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendlem el.

Az állategészségügyi szülő 1888. évi VII. t. c. végrehajtás tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési ministerium által 40.000—1888 sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek — szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogadni fognak s a törvény szerinti kiadatok nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint elsőfokú állategészségügyi hatóság.

Aradon, 1906. évi december hó 24-én.

Sarlot,
főkapitány.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozóknak kéri a hirdetés alatt lévő szövegre hivatkozni.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad az apró hirdetés felvételére a 1. és 6. h. v. a. l. József főherceg-ut. 22. szám.

Ezen rovatban minden hétfőn egyszer, de legalább 4-5 fillér, vasárnaponként 6 fillér. — Cselekedet kereső vagy csatlakozni kívánó apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetési leírás: 20 szögig 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapok és újságok helyein.

Akinek

ismeretszög hiány:

házasújszra, leveleire, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispanra, gazdatisztra, kuleszra, vinözellerre, kertészre.

kuleszárnyra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy földszolgára, penzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, por, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,

halászatot, telket, kocsit, lovat.

Aki

minisztereket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csatl. ha az

ARADI KÖZLÖNY kis hirdetési

rovatát használja.

Kiadó üzlethelyiségek.

A Salacz utca sarkán lévő Solymosléle házban kényelmes üzlethelyiségek jutányos áron azonnal kiadók. Bővebbet ugyanott. 2976

Szalonna

68, tiszta sertés zsír 70, fűszertés hus 72, füstölt kucor, kolbászcok és minden hentes áru a legjutányosabb áron kapható Garai Károly hentes-üzletében Aradon, Boczkó-utca 2. Háltérrel szemben. 3200

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb áron Ingusz I. és Fia könyvkereskedés Arad 235.

Sarok-üzlethelyiség

meijben eddig szatócsüzet volt, alkalmas lakással, kiadó. Bővebbet Aranykéz utca 20. sz.

A Deák Ferenc-utcában

egy alkalmas üzlethelyiség február 1-ére kiadó. Bővebbet a kisdohivatsalban. 12

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható áron árusítok. Veszek könyvtárakat. — Kerpel Izsó könyvkereskedő. 2695

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakaosabb gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a teljes háziszert, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle sós-borszesz elzárva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy önozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermek és felnőttek okszeri bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékfűdés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3304

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN gyógyszerárban.

Személyhitel!

2000 és kevesebb kölcsön katonatisztek, papok, állam, magán és magánintézmények, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjasok, hűbérnyesek és magánosoknak egyenlőtől 20 évtig terjedő kölcsönök törlesztésére.

Jelzálog-hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földiek, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, aszfalt és egyéb források és kőbányákra, a becsérték háromnegyed részéig.

Építési-hitel!

Építéskorban lévő ingatlanokra 2-3 részletben oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Bank és magánadósok konvertálása. Előnyösen: Solid alapon és gyorsan előrangú intézetek által! — Előrendű ajánlatok! — Kérjen prospectust! — Válaszbélyeg mellékelendő!

MELLER L. EGYED,

Budapest, V., Koháry-utca 19.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Molinak védjegyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és „A SÓS-BORSZESZ”

Telefon szám 151.

Nagy könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Befőtőmönöd.

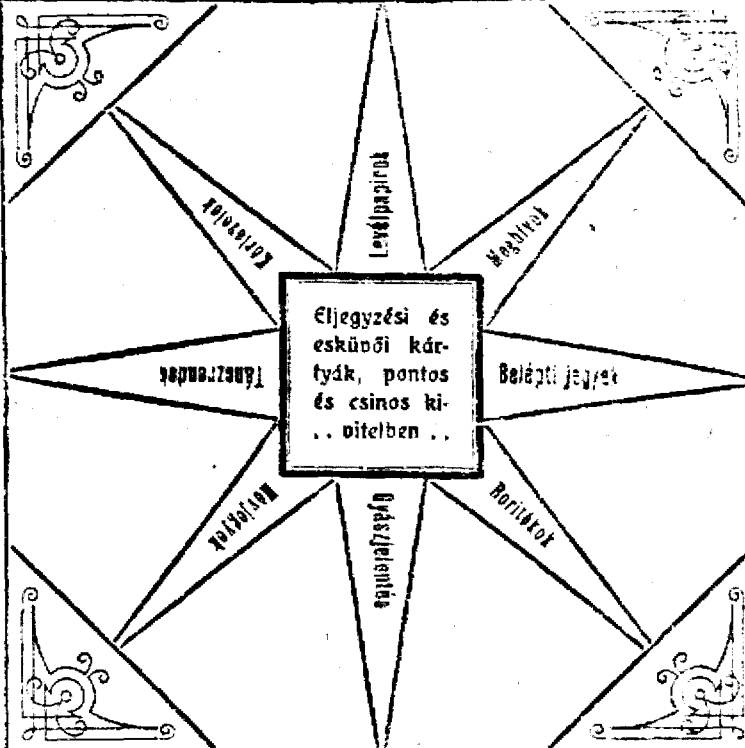
KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 22. SZ.

Ajánlja kifűnden berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmodernebb kivitelben jutányos áron készíttetnek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
1 évre . . . 24 korona.
1 hónap . . . 2 korona.
Vidéken:
1 évre . . . 25 korona.
1 hónap . . . 2 kor. 40 f.
Belföldi postaköltség: telefont 637.
Kiadóhivatalt . . . 15.